

Ειδική έκθεση

Η πλειονότητα των μέτρων απλούστευσης που εισήχθησαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» διευκόλυναν τους δικαιούχους, εξακολουθούν όμως να υπάρχουν δυνατότητες βελτίωσης

(υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ)



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΕΛΕΓΧΟΥ

Οι ειδικές εκθέσεις του ΕΕΣ παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτό διενεργεί επί των πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ ή επί διαχειριστικών θεμάτων που αφορούν συγκεκριμένους τομείς του προϋπολογισμού. Το ΕΕΣ επιλέγει και σχεδιάζει τα εν λόγω ελεγκτικά έργα κατά τρόπον ώστε αυτά να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του πολιτικού και δημόσιου συμφέροντος.

Ο εν προκειμένω έλεγχος επιδόσεων διενεργήθηκε από το Τμήμα Ελέγχου IV του ΕΕΣ, του οποίου προεδρεύει ο Neven Mates, Μέλος του Συνεδρίου, και το οποίο εστιάζει στους τομείς της ρύθμισης των αγορών και της ανταγωνιστικής οικονομίας. Επικεφαλής του ελέγχου ήταν ο Alex Brenninkmeijer, Μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενος από τον Raphael Debets, προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου του και την Di Hai, σύμβουλο στο ιδιαίτερο γραφείο του, τον Paul Stafford, ανώτερο διοικητικό στέλεχος, την Daniela Hristova, υπεύθυνη έργου, και τους Wayne Codd, Juan Antonio Vázquez Rivera και Marco Montorio, ελεγκτές.



Από αριστερά: Raphael Debets, Di Hai, Wayne Codd, Alex Brenninkmeijer, Paul Stafford, Daniela Hristova, Marco Montorio, Juan Antonio Vázquez Rivera.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Παράγραφος
Συντομογραφίες και ακρωνύμια	
Γλωσσάριο	
Σύνοψη	I-XI
Εισαγωγή	1-10
Τι είναι το πρόγραμμα «Ορίζων 2020»;	1-4
Ιστορικό της χρηματοδότησης της έρευνας και της καινοτομίας στην ΕΕ	5-7
Συνοπτική παρουσίαση των πλέον πρόσφατων πρωτοβουλιών απλούστευσης	8-10
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου	11-14
Εμβέλεια του ελέγχου	11-12
Τρόπος προσέγγισης	13-14
Παρατηρήσεις	15-115
Η Επιτροπή βασίστηκε στις εμπειρίες της από προηγούμενα προγράμματα για να προσδιορίσει τα μέτρα απλούστευσης που ήταν απαραίτητα	15-20
Οι κύριες αλλαγές για την επίτευξη της απλούστευσης πραγματοποιήθηκαν μέσω σχεδιασμού, οργάνωσης και υποστηρικτικών εργαλείων	21-69
Το κοινό κέντρο υποστήριξης αποτελεί σημαντικό βήμα για τη συνεκτική υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020»	21-29
Οι δικαιούχοι εκτιμούν τη σημασία των διαύλων επικοινωνίας και ανατροφοδότησης, ορισμένοι όμως εξακολουθούν να καταγγέλλουν ασυνεπή αντιμετώπιση και διαφορετικά επίπεδα υπηρεσιών	30-45
Η διαδικτυακή πύλη για τους συμμετέχοντες απλουστεύει τη διαχείριση των επιχορηγήσεων για τους δικαιούχους	46-51
Οι κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής (AMGA) είναι συνεκτικές αλλά δύσχρηστες, ενώ οι συχνές τροποποιήσεις έχουν προκαλέσει αβεβαιότητα	52-55
Οι νέες πρωτοβουλίες με δυνατότητα απλούστευσης δεν έχουν ακόμη δοκιμαστεί και αξιολογηθεί πλήρως	56-69

Η λήψη επιχορήγησης είναι ταχύτερη, αλλά οι ευκαιρίες για μείωση του διοικητικού φόρτου δεν έχουν αξιοποιηθεί πλήρως	70-96
Η απόσυρση του σταδίου των διαπραγματεύσεων επιτάχυνε τον χρόνο μέχρι την επιχορήγηση	72-75
Η ευρύτερη χρήση της προσέγγισης σε δύο στάδια θα μπορούσε να μειώσει τα έξοδα για πολλούς απορριφθέντες αιτούντες	76-79
Εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες όσον αφορά την ποιότητα των αξιολογήσεων και την ανατροφοδότηση προς τους απορριφθέντες αιτούντες	80-90
Η Σφραγίδα Αριστείας δεν ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες	91-96
Υποβολή εκθέσεων και έλεγχος του κόστους των έργων	97-112
Οι κανόνες για τις δαπάνες προσωπικού απλουστεύθηκαν, αλλά ορισμένες αλλαγές δημιούργησαν προβλήματα σε δικαιούχους και οι δαπάνες προσωπικού παραμένουν σημαντική πηγή σφαλμάτων	97-105
Ο ελεγκτικός φόρτος μειώθηκε, αλλά η μεταχείριση των δικαιούχων στο πλαίσιο των κατασταλτικών ελέγχων που ανατίθενται εξωτερικά δεν είναι συνεπής	106-112
Η συμμετοχή των ΜΜΕ αυξήθηκε, αλλά παραμένουν εμπόδια	113-115
Συμπεράσματα και συστάσεις	116-129
Οργανωτικές προσπάθειες για απλούστευση	117-121
Δρομολόγηση έργου	122-126
Υποβολή εκθέσεων και έλεγχος των δαπανών του έργου	127-128
Συμμετοχή των ΜΜΕ	129
Παράρτημα – Οι κίνδυνοι από τη χρήση επιλογών απλουστευμένου κόστους, όπως τους αντιλαμβάνονται οι δικαιούχοι	
Απαντήσεις της Επιτροπής	

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

AMGA	Σχολιασμένο υπόδειγμα συμφωνίας επιχορήγησης
CIP	Πρόγραμμα-πλαίσιο για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία
EARTO	Ευρωπαϊκή Ένωση Ερευνητικών και Τεχνολογικών Οργανισμών
EASME	Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
EIT	Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας
ETE	Επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας
EUA	Ένωση Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων
JRC	Κοινό Κέντρο Ερευνών
MGA	Υπόδειγμα συμφωνίας επιχορήγησης
REA	Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας
UEAPME	Ευρωπαϊκή Ένωση Βιοτεχνικών και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
ΓΔ CNECT	Γενική Διεύθυνση Επικοινωνιακών Δικτύων, Περιεχομένου και Τεχνολογιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
ΓΔ RTD	Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
ΕΕΣ	Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο
ΕΣΕ	Εθνικό σημείο επαφής
ΚΚΥ	Κοινό κέντρο υποστήριξης
Μηχανισμός	Μηχανισμός για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις
MME	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις
Ορίζων 2020	Πρόγραμμα «Ορίζων 2020» (το όγδοο πρόγραμμα-πλαίσιο)
ΥΠΕ	Υπηρεσία πληροφοριών για την έρευνα
7ο ΠΠ	Έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο
9ο ΠΠ	Ένατο πρόγραμμα-πλαίσιο

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Αιτών: Πρόσωπο ή οργανισμός (μεμονωμένα ή κατά ομάδες) που υποβάλλει αίτημα χρηματοδότησης από την ΕΕ.

Αλυσιδωτές χρηματοδοτήσεις: Μηχανισμός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μέσω του οποίου δικαιούχοι επιδοτήσεων μπορούν να καταναείμουν πόρους μέσω κλιμακωτών επιχορηγήσεων σε τρίτους εκτός της κοινοπραξίας.

Βραβεία παροχής κινήτρων: είδος απλουστευμένης επιλογής κόστους με χρηματοδοτική συμβολή που χορηγείται ως επιβράβευση κατόπιν διαγωνισμού.

Διαδικτυακή πύλη για τους συμμετέχοντες: Η διαδικτυακή πύλη για τους συμμετέχοντες είναι μια διαδικτυακή πλατφόρμα για την ηλεκτρονική διαχείριση των έργων έρευνας και καινοτομίας που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, η οποία φιλοξενεί τις υπηρεσίες διαχείρισης των προτάσεων επιχορήγησης και των έργων καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους.

Δικαιούχος: Πρόσωπο ή οργανισμός (μεμονωμένα ή κατά ομάδες) που λαμβάνει χρηματοδότηση από την ΕΕ.

Εθνικό σημείο επαφής (ΕΣΕ): Εθνική δομή που συγκροτείται σε κράτος μέλος της ΕΕ ή άλλη χώρα που συμμετέχει στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» για να παρέχει στους αιτούντες εξατομικευμένη στήριξη επί τόπου και στη γλώσσα τους.

Ενημερωτικό έγγραφο: Ενημερωτικό έγγραφο του ΕΕΣ του Μαρτίου 2018, με τίτλο «Συμβολή στην απλούστευση του προγράμματος έρευνας της ΕΕ που θα διαδεχθεί το πρόγραμμα Ορίζων 2020».

Ένωση καινοτομίας: Μία από τις επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας: Κλίμακα μέτρησης που αναπτύχθηκε από τη NASA για την αξιολόγηση του βαθμού ωριμότητας μιας συγκεκριμένης τεχνολογίας. Χρησιμοποιείται κυρίως για να αξιολογηθεί η ετοιμότητα τεχνολογικών κατασκευαστικών μερών να λειτουργήσουν στο πλαίσιο ενός μεγαλύτερου τεχνολογικού συστήματος. Σε μια κλίμακα

από το 1 έως το 9, το ΕΤΕ 1 αντιστοιχεί χονδρικά στη βασική έρευνα, τα ΕΤΕ 2-4 στην εφαρμοσμένη έρευνα, τα ΕΤΕ 5-6 στην εφαρμοσμένη έρευνα/ανάπτυξη, τα ΕΤΕ 7-8 στην επίδειξη και το ΕΤΕ 9 στην ανάπτυξη σε πλήρη κλίμακα.

Ευρώπη 2020: Δεκαετής στρατηγική που προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 3 Μαρτίου 2010 για την προώθηση της οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (αντικαθιστώντας τη στρατηγική της Λισαβόνας για το διάστημα 2000-2010). Κύριος στόχος της είναι η «έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» με μεγαλύτερο συντονισμό των πολιτικών της ΕΕ και των κρατών μελών.

Ιστοχώρος προγράμματος «Ορίζων 2020»: διαδικτυακή παρουσίαση των δεδομένων υλοποίησης του προγράμματος «Ορίζων 2020», με πρόσβαση από τη διαδικτυακή πύλη για τους συμμετέχοντες.

Κανόνες συμμετοχής: Ειδικοί κανόνες χρηματοδότησης για το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1290/2013.

Κατ' αποκοπή ποσά: είδος απλουστευμένης επιλογής κόστους με προκαθορισμένα ποσά που επιστρέφονται με την επίτευξη προκαθορισμένων στόχων έργου ή ορόσημων, χωρίς να είναι απαραίτητη η υποβολή στοιχείων σχετικά με τις πραγματικές δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε ο συμμετέχων.

Κατασταλτικοί έλεγχοι: Έλεγχοι που διενεργούνται μετά την πραγματοποίηση της πληρωμής.

Κοινό κέντρο υποστήριξης: Διεύθυνση της Επιτροπής που συγκεντρώνει όλες τις υπηρεσίες υποστήριξης στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας.

Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ): εταιρείες που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή έχουν σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ (καθορίζεται στο άρθρο 2 του παραρτήματος της σύστασης 2003/361/ΕΚ).

Ορίζων 2020: Το όγδοο πρόγραμμα-πλαίσιο.

Πολυετής δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ): Πολυετής προϋπολογισμός της ΕΕ που καθορίζει τις προτεραιότητες και τις παραμέτρους για τις δαπάνες της ΕΕ για διαδοχικές περιόδους 5-7 ετών.

Πρόγραμμα-πλαίσιο (ΠΠ): Το πρόγραμμα-πλαίσιο αποτελεί το κύριο μέσο της ΕΕ για τη χρηματοδότηση της έρευνας στην Ευρώπη. Το ΠΠ προτείνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εγκρίνεται από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τη διαδικασία της συναπόφασης.

Προληπτικοί έλεγχοι: Έλεγχοι που διενεργούνται είτε πριν από την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης είτε πριν από την πληρωμή.

Πρόσκληση υποβολής προτάσεων: Διαδικασία πρόσκλησης αιτούντων να υποβάλουν προτάσεις έργων, με στόχο τη χρηματοδότησή τους από την ΕΕ. Υπάρχουν διάφορα είδη προσκλήσεων (με ειδικούς μηχανισμούς υποβολής ή αξιολόγησης): προσκλήσεις σε δύο στάδια, προσκλήσεις με πολλαπλές καταληκτικές ημερομηνίες και προσκλήσεις υποβολής προτάσεων.

Σχολιασμένο υπόδειγμα συμφωνίας επιχορήγησης (AMGA): οδηγός χρήστη για αιτούντες και δικαιούχους που συνοψίζει και επεξηγεί τους όρους του Γενικού υποδείγματος συμφωνίας επιχορήγησης (GMGA) και των διάφορων ειδικών υποδειγμάτων συμφωνιών επιχορήγησης για το πρόγραμμα «Ορίζων 2020».

Τομέας έρευνας και καινοτομίας: ΓΔ της Επιτροπής, εκτελεστικοί οργανισμοί (ΕΟ) και κοινές επιχειρήσεις (ΚΕ).

Υπεύθυνος έργου: Υπάλληλος της ΕΕ επιφορτισμένος με τη διαχείριση των συμφερόντων της ΕΕ στο πλαίσιο ενός έργου. Αποτελεί το κύριο σημείο επαφής για τους δικαιούχους. Κατά κανόνα παρακολουθεί ένα έργο από την αρχή ως το τέλος, διαδραματίζοντας κεντρικό ρόλο σε όλες τις σημαντικές αποφάσεις που επηρεάζουν το έργο (πληρωμές, τροποποιήσεις, εκθέσεις κ.λπ.).

Υπηρεσία πληροφοριών για την έρευνα: Διαδικτυακή υπηρεσία που παρέχεται από την Επιτροπή για απάντηση ερωτήσεων από αιτούντες και δικαιούχους σχετικά με την έρευνα στην Ευρώπη γενικά και τον έλεγχο εγκυρότητας των νομικών οντοτήτων.

Χρόνος μέχρι την επιχορήγηση: νοείται η διοικητική περίοδος μεταξύ της υποβολής μιας πρότασης και της υπογραφής της συμφωνίας επιχορήγησης, σηματοδοτώντας την επίσημη έναρξη ενός έργου.

7ο ΠΠ: Το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο.

ΣΥΝΟΨΗ

- I. Το «Ορίζων 2020» είναι το όγδοο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία. Με προϋπολογισμό 76,4 δισεκατομμυρίων ευρώ για την περίοδο 2014-2020 είναι το μεγαλύτερο δημόσιο πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας παγκοσμίως.
- II. Το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» έχει αντίκτυπο σε ευρύ φάσμα πολιτικών της ΕΕ και τελεί υπό τη διαχείριση διάφορων γενικών διευθύνσεων της Επιτροπής, γεγονός που αυξάνει την πολυπλοκότητά του. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», η Επιτροπή απλούστευσε τους κανόνες και τις διαδικασίες της, μείωσε τον «χρόνο μέχρι την επιχορήγηση», εξορθολόγησε τα συστήματα ΤΠ, μείωσε τον αριθμό των μηχανισμών χρηματοδότησης και παρείχε σαφέστερη καθοδήγηση και μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου στους δικαιούχους.
- III. Αξιολογήσαμε κατά πόσον τα μέτρα απλούστευσης της Επιτροπής μείωσαν τον διοικητικό φόρτο των δικαιούχων. Εξετάσαμε κατά πόσον ο σχεδιασμός των μέτρων βασίστηκε σε προηγούμενες αξιολογήσεις και στην ανατροφοδότηση των ενδιαφερομένων. Διενεργήσαμε έρευνα στην οποία συμμετείχαν δικαιούχοι επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», προκειμένου να καταγράψουμε τις απόψεις τους όσον αφορά τον θετικό και τον αρνητικό αντίκτυπο που είχαν τα μέτρα αυτά στη μείωση του διοικητικού φόρτου που τους βάρυνε.
- IV. Διαπιστώσαμε ότι στην πλειονότητά τους τα μέτρα απλούστευσης της Επιτροπής συνέβαλαν αποτελεσματικά στη μείωση του διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους του προγράμματος «Ορίζων 2020», μολονότι δεν απέφεραν όλες οι δράσεις το επιθυμητό αποτέλεσμα και εξακολουθούν να υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης. Η σταθερότητα των κανόνων είναι επίσης σημαντική. Ακόμη και αν οι δικαιούχοι μπορούν να προσαρμόζονται στην πολυπλοκότητα, οι συχνές τροποποιήσεις των κατευθυντήριων γραμμών ενδέχεται να προκαλέσουν σύγχυση και αβεβαιότητα.
- V. Διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή αξιοποίησε την πείρα της από τη διαχείριση προηγούμενων προγραμμάτων-πλαισίου για να προσδιορίσει πού χρειαζόταν απλούστευση. Η δημιουργία νέων οργανωτικών και οριζόντιων δομών, και ιδίως του κοινού

κέντρου υποστήριξης (ΚΚΥ), συνετέλεσε σημαντικά στην απλούστευση και συνέβαλε στη συνεκτικότερη εφαρμογή του προγράμματος.

VI. Η υπηρεσία πληροφοριών για την έρευνα, η οποία παρέχει συμβουλές και στήριξη σε αιτούντες και συμμετέχοντες, δεν ενσωματώθηκε στο ΚΚΥ. Παρά τις βελτιώσεις που επιτεύχθηκαν από το 7ο ΠΠ και έπειτα, υπάρχουν και άλλοι δίαυλοι για την παροχή απαντήσεων σε ερωτήματα, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατόν να διασφαλιστεί συνέπεια στον χειρισμό των υποθέσεων. Τα εθνικά σημεία επαφής προσφέρουν επίσης διαφορετικά επίπεδα στήριξης και καθοδήγησης.

VII. Υποστηρικτικά εργαλεία, όπως η διαδικτυακή πύλη για τους συμμετέχοντες, βελτιώθηκαν. Η καθιέρωση της ηλεκτρονικής υπογραφής είχε ως αποτέλεσμα να απλουστευθούν η χορήγηση και η διαχείριση των επιχορηγήσεων για αιτούντες και δικαιούχους. Ωστόσο, εξακολουθούν να απαιτούνται ορισμένες τεχνικές βελτιώσεις. Ομοίως, μολονότι το εγχειρίδιο για τις επιχορηγήσεις παρέχει ολοκληρωμένη και αναλυτική ενημέρωση, είναι δύσχρηστο, ειδικά για άπειρους δικαιούχους.

VIII. Ο «χρόνος μέχρι την επιχορήγηση», ήτοι το διάστημα από την υποβολή της αίτησης μέχρι την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης, μειώθηκε σημαντικά χάρη στην ηλεκτρονική διαχείριση και την απόσυρση του σταδίου διαπραγματεύσεων, ωστόσο δεν έχουν αξιοποιηθεί πλήρως οι δυνατότητες για μείωση του διοικητικού φόρτου. Η αξιολόγηση σε δύο στάδια χρησιμοποιείται για μικρό μόνο μέρος των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων. Αυτό έχει αντίκτυπο ιδίως στους απορριφθέντες αιτούντες. Επιπλέον, η Σφραγίδα Αριστείας που αποσκοπούσε να βοηθήσει τις καλύτερες από τις απορριφθείσες προτάσεις να εξασφαλίσουν χρηματοδότηση από αλλού, δεν έχει ακόμη ανταποκριθεί στις προσδοκίες.

IX. Οι απόπειρες απλούστευσης των κανόνων που αφορούν τις δαπάνες προσωπικού δεν απέφεραν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, με συνέπεια οι κανόνες αυτοί να παραμένουν δυσνόητοι για τους δικαιούχους και να οδηγούν σε σφάλματα στις δηλώσεις δαπανών. Οι νέες προσεγγίσεις που εφαρμόστηκαν είχαν ορισμένες αρνητικές παρεπόμενες συνέπειες, και οι προσαρμογές που έγιναν στη συνέχεια προκάλεσαν κάποια σύγχυση και νομική αβεβαιότητα. Η εφαρμογή σε μεγαλύτερο βαθμό των συνήθων λογιστικών πρακτικών

κοστολόγησης, ιδίως για τις δαπάνες προσωπικού, θα μπορούσε να μειώσει τον διοικητικό φόρτο. Νέες επιλογές απλουστευμένου κόστους, όπως τα κατ' αποκοπή ποσά και τα βραβεία παροχής κινήτρων, μπορούν να μειώσουν τον διοικητικό φόρτο, ωστόσο δεν έχουν ακόμη δοκιμαστεί επαρκώς από την Επιτροπή.

Χ. Η δημιουργία μιας κοινής υπηρεσίας ελέγχου και η εκπόνηση νέας στρατηγικής ελέγχου συντέιναν στη μείωση του ελεγκτικού φόρτου σε σύγκριση με το 7ο ΠΠ, ωστόσο η κυμαινόμενη ποιότητα των ελέγχων που ανατίθενται εξωτερικά μπορεί να προκαλέσει απογοήτευση και σύγχυση στους δικαιούχους.

XI. Συνιστούμε στην Επιτροπή:

- α) να βελτιώσει την επικοινωνία με αιτούντες και δικαιούχους·
- β) να εντατικοποιήσει δοκιμαστική χρήση των κατ' αποκοπή ποσών·
- γ) να διερευνήσει το ενδεχόμενο ευρύτερης χρήσης της αξιολόγησης προτάσεων σε δύο στάδια·
- δ) να επανεξετάσει τους όρους αμοιβής των εμπειρογνομόνων αξιολογητών·
- ε) να μεριμνήσει για την ευρύτερη αναγνώριση της Σφραγίδας Αριστείας·
- στ) να εξασφαλίσει σταθερότητα των κανόνων και της καθοδήγησης για τους συμμετέχοντες·
- ζ) να βελτιώσει την ποιότητα των ελέγχων που ανατίθενται εξωτερικά·
- η) να απλουστεύσει περαιτέρω τα εργαλεία και την καθοδήγησή της για τις ΜΜΕ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τι είναι το πρόγραμμα «Ορίζων 2020»;

1. Το «Ορίζων 2020» είναι το όγδοο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία. Με προϋπολογισμό 76,4 δισεκατομμυρίων ευρώ¹ για την περίοδο 2014-2020 είναι το μεγαλύτερο δημόσιο πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας παγκοσμίως.
2. Το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» έχει τις ρίζες του στις προτεραιότητες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Διαρθρώνεται γύρω από τρεις κύριους πυλώνες και δύο ειδικούς στόχους που καλύπτουν ευρύ φάσμα θεμάτων (βλέπε [γράφημα 1](#)). Παρέχει χρηματοδότηση σε ερευνητές, ερευνητικά ιδρύματα, πανεπιστήμια, ιδιωτικές εταιρείες (τόσο σε μεγάλες εταιρείες όσο και σε ΜΜΕ) και δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή σε κοινοπραξίες, που υλοποιούν συνεργατικά ερευνητικά έργα.
3. Το πρόγραμμα εστιάζει ιδιαίτερα στις ΜΜΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στοχεύει στη συμμετοχή ΜΜΕ, τόσο σε συνεργατικά έργα όσο και μέσω του νέου μηχανισμού για τις ΜΜΕ, ο οποίος σχεδιάστηκε ειδικά για μικρότερες επιχειρήσεις που επιδεικνύουν υψηλό βαθμό καινοτομίας.
4. Ο διατομεακός χαρακτήρας της έρευνας και της καινοτομίας και ο αντίκτυπός του σε ευρύ φάσμα πολιτικών της ΕΕ διαμορφώνει τον τρόπο διαχείρισης του προγράμματος «Ορίζων 2020». Η Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας της Επιτροπής διαχειρίζεται το πρόγραμμα από κοινού με οκτώ ακόμη γενικές διευθύνσεις². Τμήματα του προϋπολογισμού μπορεί να εμπίπτουν στην αρμοδιότητα περισσότερων της μίας ΓΔ.

¹ Προϋπολογισμός του προγράμματος «Ορίζων 2020», όπως επικαιροποιήθηκε με τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) και συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος έρευνας και εκπαίδευσης της Ευρατόμ.

² ΓΔ Έρευνας και Καινοτομίας, ΓΔ Επικοινωνιακών Δικτύων, Περιεχομένου και Τεχνολογιών, ΓΔ Ανάπτυξης, ΓΔ Εκπαίδευσης και Πολιτισμού, ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, ΓΔ Κινητικότητας και Μεταφορών, ΓΔ Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων, ΓΔ Ενέργειας και JRC.

Συνολικά, ο προϋπολογισμός του προγράμματος «Ορίζων 2020» εκτελείται από 22 διαφορετικούς φορείς³.

Γράφημα 1 - Η αρχιτεκτονική του προγράμματος «Ορίζων 2020»



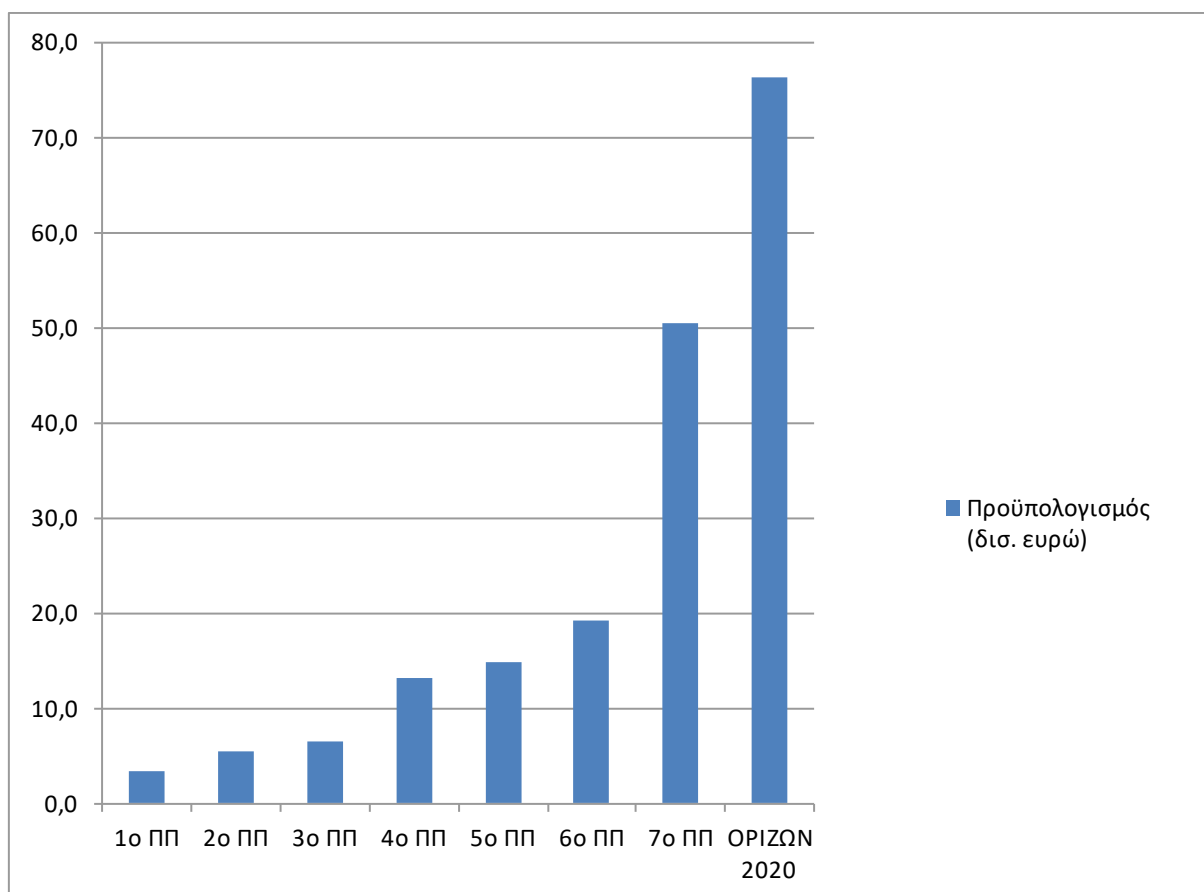
Πηγή: ΕΕΣ.

³ Εκτελεστικοί οργανισμοί της Επιτροπής, συμπράξεις δημόσιου-δημόσιου τομέα μεταξύ ΕΕ και κρατών μελών, συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα με τη βιομηχανία, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT).

Ιστορικό της χρηματοδότησης της έρευνας και της καινοτομίας στην ΕΕ

5. Η ευρωπαϊκή χρηματοδότηση δραστηριοτήτων έρευνας εγκαινιάστηκε δυνάμει των πρώτων κοινοτικών συνθηκών και διευρύνθηκε το 1983 με τη θέσπιση του «πρώτου προγράμματος-πλαισίου της Κοινότητας για την έρευνα» (1ο ΠΠ).
6. Έκτοτε, διαδοχικά προγράμματα-πλαίσιο έχουν καταστεί σημαντικό τμήμα της συνεργασίας στον τομέα της έρευνας στην Ευρώπη, μεγαλώνοντας σταδιακά σε μέγεθος, εύρος και φιλοδοξία. Στο **γράφημα 2** παρουσιάζεται η εξέλιξη της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης της έρευνας από το πρώτο πρόγραμμα.

Γράφημα 2 - Εξέλιξη της χρηματοδότησης της έρευνας το διάστημα 1984-2020



Πηγή: ΕΕΣ.

7. Το «Ορίζων 2020», ως το όγδοο πρόγραμμα, αποτελεί σημαντικό μέσο υλοποίησης της «Ένωσης καινοτομίας», μιας από τις επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής

«Ευρώπη 2020»⁴. Συνδυάζει όλες τις δράσεις χρηματοδότησης της έρευνας και της καινοτομίας που κατά το παρελθόν λάμβαναν χώρα μέσω του έβδομου προγράμματος-πλαisiού (7ο ΠΠ), τις δραστηριότητες του προγράμματος-πλαisiού για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (CIP) που σχετίζονται με την καινοτομία και τις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT).

Συνοπτική παρουσίαση των πλέον πρόσφατων πρωτοβουλιών απλούστευσης

8. Η απλούστευση της χρηματοδότησης της έρευνας και της καινοτομίας σε επίπεδο ΕΕ βρίσκεται στην ημερήσια διάταξη για πολλά έτη, με τη βιομηχανία, την ακαδημαϊκή κοινότητα και τους ερευνητές σε όλη την Ευρώπη να επιθυμούν απλούστερους διοικητικούς κανόνες, καλύτερη επικοινωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ασφάλεια δικαίου και συνοχή. Η Επιτροπή έχει επικριθεί για τις ασαφείς οδηγίες της προς τους δικαιούχους, τη μεγάλη διάρκεια του χρόνου μέχρι την επιχορήγηση, τους περίπλοκους κανόνες χρηματοδότησης και τις αναποτελεσματικές διαδικασίες διαχείρισης των επιχορηγήσεων.

9. Με το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», η απλούστευση αναδείχθηκε σε κεντρικό στόχο⁵. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε τροποποιήσεις που αποσκοπούν στην απλούστευση των κανόνων που διέπουν τη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας σε επίπεδο ΕΕ.

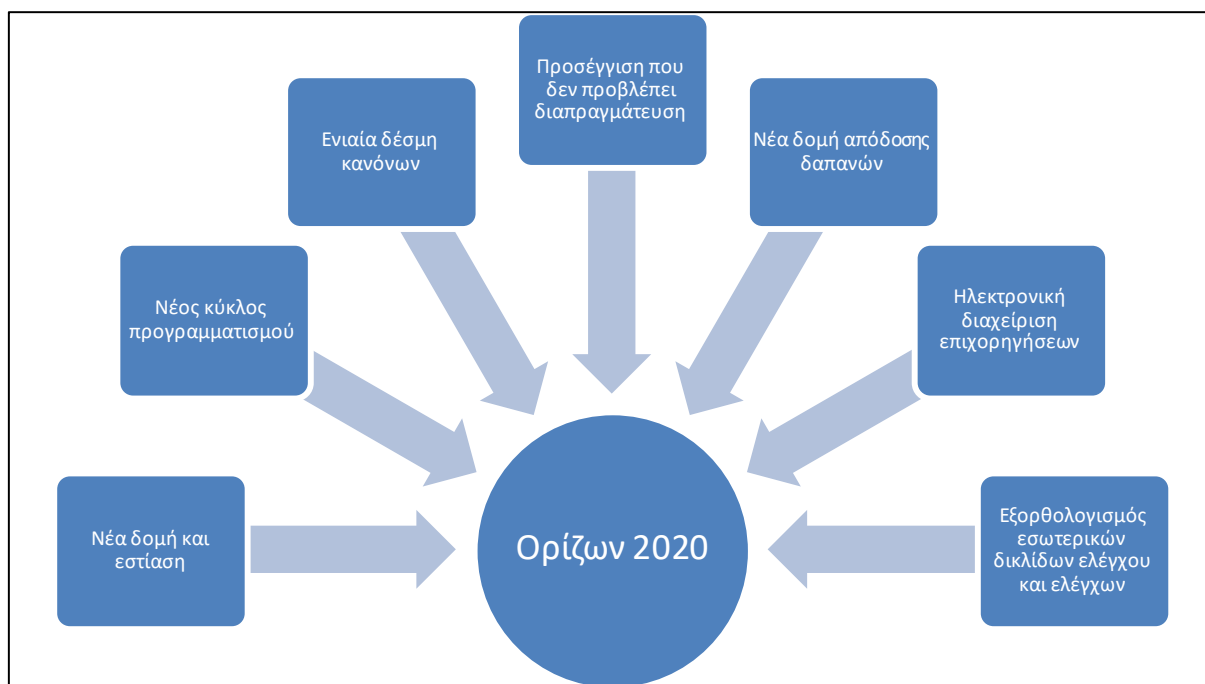
10. Αυτές οι αλλαγές περιελάμβαναν: τον καθορισμό ενιαίου συνόλου κανόνων, την εναρμόνιση των διαδικασιών διαχείρισης των επιχορηγήσεων και τον εξορθολογισμό των υποστηρικτικών συστημάτων ΤΠ, τη μείωση του αριθμού των προγραμμάτων, την ενίσχυση της συνοχής και της σαφήνειας των κανόνων, τον καθορισμό σαφέστερων στόχων προτεραιότητας και δεικτών, την πρόβλεψη συνεκτικότερων κανόνων επιλεξιμότητας των

⁴ <http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index.cfm>

⁵ Βλέπε αιτιολογική σκέψη 20 του κανονισμού αριθ. 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαisiού «Ορίζων 2020» για την έρευνα και την καινοτομία (2014-2020) (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 104).

δαπανών, την απλούστευση των μορφών επιχορηγήσεων και τη μείωση του χρόνου που απαιτείται μέχρι την επιχορήγηση και την πληρωμή (βλέπε γράφημα 3).

Γράφημα 3 - Κύρια μέτρα απλούστευσης του προγράμματος «Ορίζων 2020»



Πηγή: ΕΕΣ.

ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Εμβέλεια του ελέγχου

11. Η παρούσα ειδική έκθεση είναι η τελευταία μιας σειράς δημοσιεύσεων του ΕΕΣ που επικεντρώνονται στο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία. Στις δημοσιεύσεις αυτές περιλαμβάνεται ένα μελλοντοστραφές ενημερωτικό έγγραφο με τίτλο «Συμβολή στην απλούστευση του προγράμματος έρευνας της ΕΕ που θα διαδεχθεί το πρόγραμμα Ορίζων 2020», το οποίο δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο του 2018. Το ΕΕΣ αποφάσισε να διενεργήσει αυτόν τον έλεγχο εγκαίρως, ενόψει της προετοιμασίας για το επόμενο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία.

12. Στο πλαίσιο του ελέγχου επιχειρήσαμε να απαντήσουμε στο εξής ερώτημα: «Συνέβαλαν αποτελεσματικά τα μέτρα απλούστευσης του προγράμματος “Ορίζων 2020” που έλαβε η Επιτροπή στη μείωση του διοικητικού φόρτου των δικαιούχων;». Για τον σκοπό αυτό, εξετάσαμε κατά πόσον ο σχεδιασμός των μέτρων της Επιτροπής βασίστηκε σε

προηγούμενες αξιολογήσεις και στην ανατροφοδότηση των ενδιαφερομένων. Ζητήσαμε από τους δικαιούχους του προγράμματος «Ορίζων 2020» να αξιολογήσουν τον θετικό και αρνητικό αντίκτυπο αυτών των μέτρων.

Τρόπος προσέγγισης

13. Εξετάσαμε πληροφορίες από ευρύ φάσμα πηγών:

- α) εξετάσαμε και αναλύσαμε νομικές βάσεις, κατευθυντήριες γραμμές, εκθέσεις αξιολόγησης και παρακολούθησης, έγγραφα θέσης και άλλα έγγραφα τεκμηρίωσης που αφορούν την απλούστευση·
- β) συζητήσαμε τα μέτρα απλούστευσης με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής⁶ και τους εκπροσώπους τριών κεντρικών οργανισμών⁷· παρευρεθήκαμε επίσης σε συνεδρίαση των εθνικών σημείων επαφής και σε συνεδρίαση ενδιαφερόμενων φορέων που διοργανώθηκε από το κοινό κέντρο υποστήριξης.

14. Τον Φεβρουάριο του 2018 αποστείλαμε ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο σε 32 918 υπεύθυνους επικοινωνίας από 20 797 οργανισμούς που έλαβαν επιχορήγηση από το «Ορίζων 2020». Η έρευνα κάλυψε την περίοδο από την έναρξη του προγράμματος το 2014 μέχρι τον Ιανουάριο του 2018 και περιελάμβανε 59 ερωτήσεις. Ζητήσαμε από τους δικαιούχους την άποψή τους σχετικά με την αποτελεσματικότητα των μέτρων απλούστευσης, σε σύγκριση, μεταξύ άλλων, με το 7ο ΠΠ. Λάβαμε 3 598 απαντήσεις. Προκειμένου να συγκεντρώσουμε λεπτομερέστερα στοιχεία προκειμένου να επιβεβαιώσουμε τα αποτελέσματα της έρευνας, πραγματοποιήσαμε συναντήσεις με οκτώ τελικούς δικαιούχους (δύο ΜΜΕ, δύο πανεπιστήμια, μία μεγάλη ιδιωτική επιχείρηση και τρεις οργανισμούς έρευνας και τεχνολογίας).

⁶ ΓΔ Έρευνας και Καινοτομίας, ΓΔ Επικοινωνιακών Δικτύων, Περιεχομένου και Τεχνολογιών και REA.

⁷ EARTO, UEAPME, EUA.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η Επιτροπή βασίστηκε στις εμπειρίες της από προηγούμενα προγράμματα για να προσδιορίσει τα μέτρα απλούστευσης που ήταν απαραίτητα

15. Είναι σημαντικό, κατά την κατάρτιση ενός νέου προγράμματος-πλαisiού, να πραγματοποιείται εμπεριστατωμένη ανάλυση και αξιολόγηση των προηγούμενων προγραμμάτων. Η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογήσει κατά πόσον οι πολιτικές και οι δραστηριότητες της που συνεπάγονται δαπάνες ανταποκρίνονται στον σκοπό τους και έχουν αποφέρει τις επιθυμητές αλλαγές για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και τους ευρωπαίους πολίτες. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αναμένεται να βοηθήσουν την Επιτροπή να αποφασίσει κατά πόσον οι δράσεις της ΕΕ μπορούν να συνεχιστούν χωρίς μεταβολή ή ανάγκη τροποποίησης.

16. Η νομική βάση του 7ου ΠΠ επέβαλε στην Επιτροπή την υποχρέωση να παρακολουθεί διαρκώς και συστηματικά την υλοποίηση του προγράμματος⁸. Διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή, κατά την υλοποίηση του 7ου ΠΠ, εκπονούσε ετήσιες εκθέσεις παρακολούθησης, στις οποίες αναλύονταν τακτικά και λεπτομερώς, μορφές συμμετοχής, ζητήματα εφαρμογής και η κατάσταση σε σχέση με τη διαδικασία απλούστευσης.

17. Σύμφωνα με τη διοργανική συμφωνία για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου⁹, η Επιτροπή ζήτησε επίσης από βασικά ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους μέσω μιας σειράς διαύλων διαβούλευσης (βλέπε [πλαίσιο 1](#)).

⁸ Άρθρο 7 της απόφασης αριθ. 1982/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2007-2013) (ΕΕ L 412 της 30.12.2006, σ. 1).

⁹ 2003/C 321/01 σε ισχύ μέχρι 12/04/2016 και αντικαταστάθηκε από [32016Q0512\(01\)](#) (ΕΕ L 123 της 12.5.2016).

18. Η Επιτροπή συνόψισε τις εισηγήσεις των ενδιαφερόμενων φορέων στο πλαίσιο ευρείας δημόσιας διαβούλευσης, στην «Πράσινη Βίβλο για ένα κοινό πλαίσιο στρατηγικής για τη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας στην ΕΕ». Στην Πράσινη Βίβλο αναγνωρίστηκε ότι η απλούστευση αποτελεί «κορυφαία προτεραιότητα προκειμένου η χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας στην ΕΕ να αυξήσει την αποτελεσματικότητα και να γίνει περισσότερο ελκυστική για τους συμμετέχοντες»¹⁰.

19. Στην εκτίμηση των επιπτώσεων που συνοδεύει το σύνολο των νομοθετικών προτάσεων του προγράμματος «Ορίζων 2020»¹¹, η Επιτροπή προσδιόρισε την ανάγκη περαιτέρω απλούστευσης στη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας, έθεσε ειδικούς και λειτουργικούς στόχους για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού, ανέλυσε τέσσερις επιλογές πολιτικής και τελικά πρότεινε το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» ως την πλέον κατάλληλη επιλογή για την επίτευξη των στόχων που τέθηκαν.

20. Συμπεραίνουμε ότι τα μέτρα απλούστευσης που ελήφθησαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» είναι το αποτέλεσμα ανάλυσης προηγούμενων προγραμμάτων-πλαισίου, ιδίως του αμέσως προηγούμενου 7ου ΠΠ.

Πλαίσιο 1 - Διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους φορείς και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη ενόψει κατάρτισης του προγράμματος «Ορίζων 2020»

- Εκ των υστέρων αξιολόγηση του 6ου ΠΠ, Φεβρουάριος 2009·
- Ενδιάμεση αξιολόγηση του 7ου ΠΠ, Νοέμβριος 2010·
- Δημόσια διαβούλευση για την Πράσινη Βίβλο στην οποία περιγράφεται το κοινό πλαίσιο στρατηγικής για τη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας, Ιούνιος 2011·
- Δημόσια διαβούλευση για το διάδοχο πρόγραμμα του προγράμματος-πλαισίου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (CIP), Νοέμβριος 2011·
- CIP: ενδιάμεση και τελική αξιολόγηση, εκ των προτέρων αξιολογήσεις και μελέτες εκτίμησης επιπτώσεων για το ΠΥΠ-ΤΠΕ, ΕΕΕ και τμήματα του προγράμματος «Επιχειρηματικότητα και καινοτομία» που είναι συναφή με την καινοτομία·

¹⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Πράσινη Βίβλος για ένα κοινό πλαίσιο στρατηγικής για τη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας στην ΕΕ», Ιούνιος 2011.

¹¹ SEC(2011) 1427 final της 30.11.2011.

- Διασκέψεις με ευρύτερη συμμετοχή ενδιαφερομένων φορέων σχετικά με τον διάδοχο του CIP (Ιανουάριος 2011) και το κοινό πλαίσιο στρατηγικής (Ιούνιος 2011)·
- Διασκέψεις ομάδων εμπειρογνομόνων και ενδιαφερομένων φορέων για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας, το «Μαρία Κιουρί», το EIT κ.λπ.·
- Προεδρίες της ΕΕ: Διάσκεψη του Lund σχετικά με το μέλλον της έρευνας στην ΕΕ (Σουηδία, Ιούλιος 2009)· διάσκεψη ενδιάμεσης αξιολόγησης 7ου ΠΠ (Ουγγαρία, Φεβρουάριος 2011)·
- Ευρύ φάσμα εγγράφων θέσης σχετικά με το μέλλον της χρηματοδότησης της έρευνας και της καινοτομίας στην ΕΕ κατά τις προετοιμασίες για τον προϋπολογισμό της ΕΕ·
- Θεματικές διαβουλεύσεις με ενδιαφερόμενα μέρη: ΤΠΕ, μεταφορές, υγεία, βιοτεχνολογία, διάστημα·
- Συζητήσεις με εκπροσώπους των εθνικών διοικήσεων (συνεδρίαση μικτών διαχειριστικών επιτροπών CIP, συνεδριάσεις της διοικούσας επιτροπής EIP).

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Οι κύριες αλλαγές για την επίτευξη της απλούστευσης πραγματοποιήθηκαν μέσω σχεδιασμού, οργάνωσης και υποστηρικτικών εργαλείων

Το κοινό κέντρο υποστήριξης αποτελεί σημαντικό βήμα για τη συνεκτική υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020»

21. Ως διαχείριση προγράμματος ορίζεται η κεντρική, συντονισμένη διαχείριση ενός προγράμματος για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων και οφελών του προγράμματος¹². Ένας τρόπος να επιτευχθεί αυτού του είδους η κεντρική, συντονισμένη διαχείριση είναι μέσω των κοινών υπηρεσιών.

22. Στην ειδική μας έκθεση για το 7ο ΠΠ¹³ επικρίναμε τη διαχείριση της Επιτροπής και διαπιστώσαμε ότι η επιτροπή αποσαφηνίσεων για την έρευνα, η οποία συγκροτήθηκε από τις αρμόδιες για τη διαχείριση γενικές διευθύνσεις για να ενισχυθεί η ασφάλεια δικαίου και

¹² Ινστιτούτο διαχείρισης έργου, «Οδηγός για το σύνολο γνώσεων σχετικά με τη διαχείριση έργου (οδηγός PMBOK)», τέταρτη έκδοση.

¹³ Ειδική έκθεση αριθ. 2/2013 «Είναι αποδοτική η εκ μέρους της Επιτροπής εφαρμογή του έβδομου προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα;».

η ίση μεταχείριση των δικαιούχων, παρέλειψε να εντοπίσει όλες τις αποκλίνουσες πρακτικές στην εφαρμογή του 7ου ΠΠ.

23. Η Επιτροπή εξορθολόγησε την προσέγγιση διαχείρισης του προγράμματος «Ορίζων 2020» με τη συγκρότηση νέας διεύθυνσης, το κοινό κέντρο υποστήριξης (ΚΚΥ), το 2014. Συγκεντρώνοντας τις οριζόντιες υπηρεσίες υποστήριξης σε έρευνα και καινοτομία, το ΚΚΥ διασφαλίζει ότι όλοι οι φορείς του τομέα έρευνας και καινοτομίας (γενικές διευθύνσεις της Επιτροπής, εκτελεστικοί οργανισμοί και κοινές επιχειρήσεις) εφαρμόζουν τη νομοθεσία του προγράμματος «Ορίζων 2020» με συνεκτικό τρόπο.

24. Τα καθήκοντα του ΚΚΥ παρουσιάζονται στο γράφημα 4.

Γράφημα 4 - Καθήκοντα του κοινού κέντρου υποστήριξης



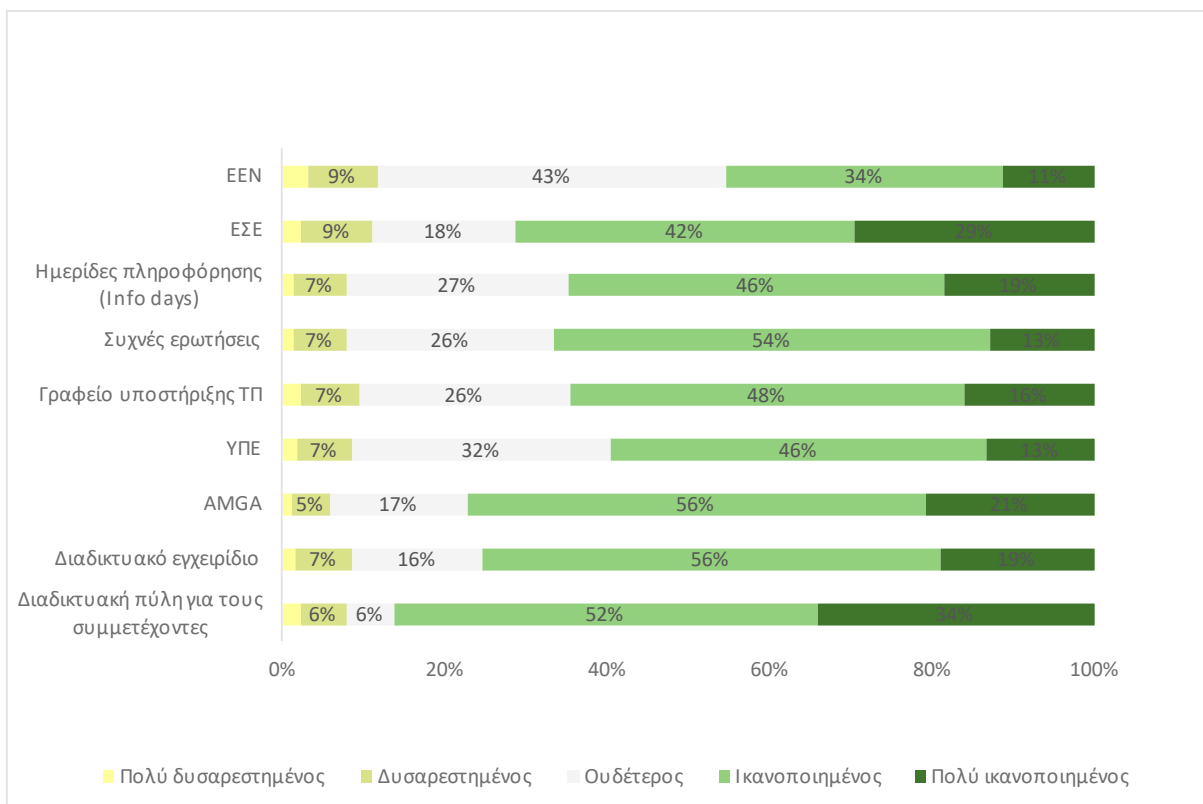
Πηγή: ΕΕΣ.

25. Η Επιτροπή θέσπισε ποικιλία εργαλείων για να διευκολύνει τη συμμετοχή στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020», να αυξήσει την ενημέρωση και να ενισχύσει τη συνεπή

εφαρμογή των κανόνων του. Ορισμένα από αυτά τα εργαλεία, όπως η διαδικτυακή πύλη για τους συμμετέχοντες, το σχολιασμένο υπόδειγμα συμφωνίας επιχορήγησης (AMGA), το ηλεκτρονικό έγγραφο καθοδήγησης για τους συμμετέχοντες στο «Ορίζων 2020» και οι συχνές ερωτήσεις, εμπίπτουν στην άμεση αρμοδιότητα του ΚΚΥ· όσον αφορά άλλα, όπως τα εθνικά σημεία επαφής (ΕΣΕ), ο ορισμός τους εναπόκειται στα κράτη μέλη. Η διαχείριση της υπηρεσίας πληροφοριών για την έρευνα και του γραφείου υποστήριξης ΤΠ πραγματοποιείται κυρίως από τον Εκτελεστικό Οργανισμό Έρευνας (REA) και τη ΓΔ Πληροφορικής αντίστοιχα. Το κοινό κέντρο υποστήριξης διαχειρίζεται μόνο τις υπηρεσίες υποστήριξης δευτέρου επιπέδου για τα θέματα της αρμοδιότητάς του.

26. Ρωτήσαμε τους δικαιούχους που συμμετείχαν στην έρευνα κατά πόσον ήταν ικανοποιημένοι με τα υποστηρικτικά εργαλεία. Ο βαθμό ικανοποίησης των αποκριθέντων στην έρευνα ήταν συνολικά υψηλός: το ποσοστό των αποκριθέντων που έκριναν ότι το ευρωπαϊκό επιχειρηματικό δίκτυο ανταποκρίνεται στον επιδιωκόμενο σκοπό ήταν 45 %, ποσοστό που για τη διαδικτυακή πύλη για τους συμμετέχοντες έφτανε το 86 % (βλέπε **γράφημα 5**).

Γράφημα 5 - Η ικανοποίηση των συμμετεχόντων στην έρευνα από τα υποστηρικτικά εργαλεία



Πηγή: Έρευνα του ΕΕΣ, Μάρτιος 2018.

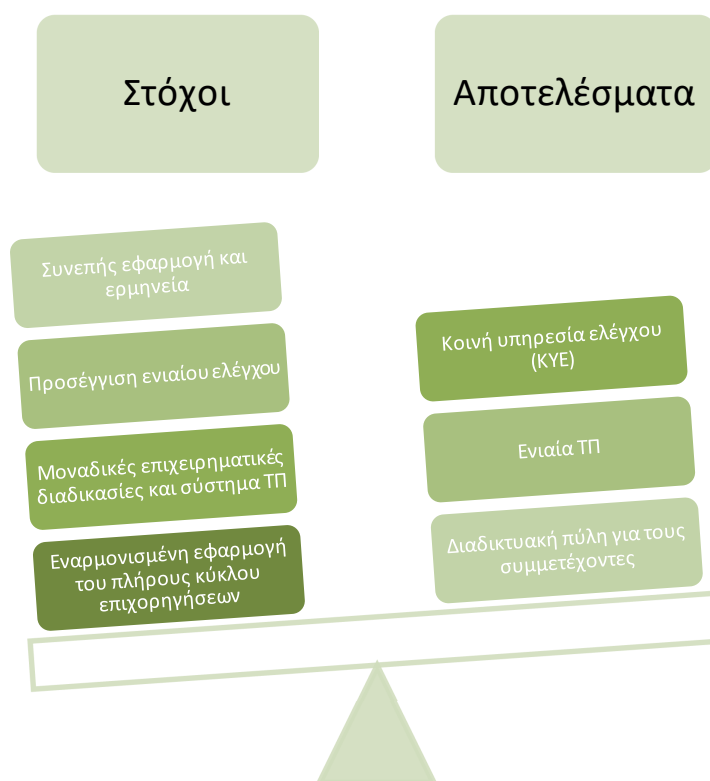
27. Το ΚΚΥ άρχισε τη δραστηριότητά του με σαφείς στόχους (βλέπε [γράφημα 6](#))¹⁴. Από τη σύστασή του το 2014, κατέβαλε μεγάλες προσπάθειες για τη βελτίωση της διαδικτυακής πύλης για τους συμμετέχοντες, ενώ επικαιροποιούσε σε τακτική βάση και επέκτεινε το AMGA. Πλέον, λειτουργεί ένα γραφείο υποστήριξης για νομικά και οικονομικά θέματα που απαντά σε ερωτήσεις δικαιούχων (μέσω της υπηρεσίας πληροφοριών για την έρευνα) και άλλων υπηρεσιών της Επιτροπής. Άλλο βήμα απλούστευσης ήταν η έγκριση της κοινής στρατηγικής ελέγχου και μιας κοινής στρατηγικής εκ των προτέρων ελέγχων.

28. Η καθιέρωση μιας ηλεκτρονικής διαδικασίας για τη διαχείριση των επιχορηγήσεων συγκαταλέγεται μεταξύ των πλέον σημαντικών επιτευγμάτων απλούστευσης του

¹⁴ Απόφαση C(2014) 2656 final της Επιτροπής σχετικά με τον κανονισμό λειτουργίας για το κοινό κέντρο υποστήριξης του «Ορίζων 2020», το πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία (2014-2020).

προγράμματος «Ορίζων 2020». Ένα επιπλέον θετικό στοιχείο που εκτιμήθηκε ιδιαίτερα από τα ΕΣΕ, ήταν η πρακτική που διατηρήθηκε από το 7ο ΠΠ και αφορά τη διοργάνωση περιοδίων παρουσίασης στα κράτη μέλη, στις οποίες το ΚΚΥ πραγματοποιεί παρουσιάσεις σε δικαιούχους, εθνικά σημεία επαφής (ΕΣΕ) και αρμόδιους για την πιστοποίηση ελεγκτές για διάφορα νομικά και οικονομικά ζητήματα.

Γράφημα 6 - Κοινό κέντρο υποστήριξης: στόχοι έναντι επιτευγμάτων



Πηγή: ΕΕΣ.

29. Επομένως, το ΚΚΥ ανέλαβε τα ηνία στη διαδικασία της απλούστευσης. Στους τομείς που εμπίπτουν στο πλαίσιο της εντολής του, εναρμόνισε τους κανόνες συμμετοχής, ανέπτυξε νέα στρατηγική ελέγχου και βελτίωσε τα εργαλεία ΤΠ για τη διαχείριση επιχορηγήσεων και την υποβολή εκθέσεων. Ωστόσο, δεν τέθηκαν όλες οι υπηρεσίες υποστήριξης υπό τον έλεγχο του ΚΚΥ, γεγονός που εγκυμονεί τον κίνδυνο παροχής αντιφατικών συμβουλευτικών και ερμηνευτικών υπηρεσιών προς τους δικαιούχους. Το ζήτημα αυτό αναλύεται παρακάτω σε σχέση με δύο εργαλεία επικοινωνίας.

Οι δικαιούχοι εκτιμούν τη σημασία των διαύλων επικοινωνίας και ανατροφοδότησης, ορισμένοι όμως εξακολουθούν να καταγγέλλουν ασυνεπή αντιμετώπιση και διαφορετικά επίπεδα υπηρεσιών

30. Η αποτελεσματική επικοινωνία και η λειτουργία του συστήματος ανατροφοδότησης συνιστούν προαπαιτούμενα για τη συνεκτική εφαρμογή των κανόνων συμμετοχής και τη συνεπή αντιμετώπιση των δικαιούχων. Τυχόν παράλειψη της επικοινωνίας μπορεί να έχει δυσμενή επίπτωση σε κάποιο έργο. Το ΚΚΥ διαθέτει διαφόρους διαύλους (οι οποίοι περιγράφονται παρακάτω) για να επικοινωνεί με δικαιούχους, αλλά και να λαμβάνει στοιχεία από αυτούς σχετικά με τη λειτουργία και την υλοποίηση του προγράμματος-πλαisiού.

Υπηρεσία πληροφοριών για την έρευνα

31. Η Επιτροπή συνέστησε τις υπηρεσίες πληροφοριών για την έρευνα (ΥΠΕ) κατά τη διάρκεια του 7ου ΠΠ προκειμένου να διευκολύνει, αφενός, την επικοινωνία με δικαιούχους και, αφετέρου, την αποτελεσματική ανατροφοδότηση από αυτούς σχετικά με τη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας. Η ΥΠΕ αντικατέστησε ένα σύστημα 60 λειτουργικών γραμματοθυρίδων και είναι προσβάσιμη από τη διαδικτυακή πύλη για τους συμμετέχοντες, αλλά και από άλλους διαύλους, όπως τον ιστότοπο Eurora του προγράμματος «Ορίζων 2020». Το εργαλείο αναλαμβάνει τον ρόλο του γραφείου υποστήριξης, όπου δυνητικοί και υφιστάμενοι δικαιούχοι του προγράμματος «Ορίζων 2020» μπορούν να ζητήσουν μεθοδολογική, τεχνική και νομική υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των έργων τους.

32. Επί του παρόντος, ο Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας είναι υπεύθυνος για την ΥΠΕ. Τμήμα της υπηρεσίας εκτελείται από το κέντρο επαφής Europe Direct (EDCC)¹⁵. Το πεδίο εφαρμογής του EDCC είναι ευρύτερο, απαντώντας σε ερωτήσεις για μια σειρά πολιτικών της ΕΕ, όχι μόνο του προγράμματος «Ορίζων 2020».

¹⁵ Στο πλαίσιο σύμβασης με τη ΓΔ Επικοινωνίας.

33. Το EDCC απαντά στα ερωτήματα βάσει δημόσια διαθέσιμων πληροφοριών, ενώ στην περίπτωση πιο περίπλοκων ερωτημάτων ζητείται η συμβολή των κατάλληλων υπηρεσιών της Επιτροπής.

34. Στην έρευνά μας, ζητήσαμε από δικαιούχους να αξιολογήσουν την ποιότητα της ΥΠΕ. Πάνω από τους μισούς αποκριθέντες που εξέφρασαν την άποψή τους θεωρούσαν ότι η ΥΠΕ είναι γενικά ένα χρήσιμο εργαλείο, κατάλληλο για τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται.

35. Όσον αφορά την ΥΠΕ, οι αποκριθέντες επεσήμαναν δύο βασικά ζητήματα: αφενός, τον έγκαιρο χαρακτήρα της απόκρισης στα ερωτήματα των δικαιούχων, και αφετέρου, την έλλειψη πληρότητας (ορισμένες απαντήσεις προέρχονται αυτούσιες από τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής).

36. Διαπιστώσαμε ότι, παρά τον γενικό στόχο του ΚΚΥ να συγκεντρώσει τις κοινές υπηρεσίες, η ΥΠΕ έχει αποκεντρωμένη δομή. Στην πράξη, η ΥΠΕ υποστηρίζεται από 36 διαφορετικά γραφεία υποστήριξης που φιλοξενούνται σε μια σειρά από γενικές διευθύνσεις και εκτελεστικούς οργανισμούς. Οι ερωτήσεις που δεν μπορούν να απαντηθούν από τον εξωτερικό ανάδοχο (56 % το 2017) διαβιβάζονται στην ομάδα της ΥΠΕ ή απευθείας σε ένα από τα 36 γραφεία υποστήριξης. Κάθε μήνα η ομάδα των τριών της ΥΠΕ ελέγχει όλες τις απαντήσεις που παρέχονται από τον εξωτερικό ανάδοχο και τα αποκεντρωμένα γραφεία υποστήριξης τόσο ως προς την ποιότητα όσο και ως προς την κατηγοριοποίηση.

37. Διαπιστώσαμε επίσης ότι, εκτός από την υπηρεσία που παρέχεται από την ΥΠΕ, ορισμένοι εκτελεστικοί οργανισμοί (π.χ. EASME) χρησιμοποιούν άλλες λειτουργικές γραμματοθυρίδες. Άλλες διευθύνσεις (π.χ. ΓΔ Επικοινωνιακών Δικτύων, Περιεχομένου και Τεχνολογιών) απάντησαν μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις, είναι δύσκολο για την ΥΠΕ ή το ΚΚΥ να ασκήσουν οποιονδήποτε έλεγχο στις απαντήσεις.

38. Χρησιμοποιήσαμε την έρευνα για να ρωτήσουμε δικαιούχους κατά πόσον, εφόσον συμμετείχαν σε περισσότερα από ένα έργα του προγράμματος «Ορίζων 2020», είχαν αντιμετωπιστεί πανομοιότυπες ή αντίστοιχες καταστάσεις με ασυνεπή τρόπο. Το 36 % των αποκριθέντων απάντησε ότι είχε συμβεί κάτι τέτοιο. Οι πλέον συνήθεις ανακολουθίες

σχετίζονται με την ερμηνεία των δημοσιονομικών κανόνων (20 %), τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων (18 %) και τις αξιολογήσεις έργων (17 %).

39. Η Επιτροπή συνέστησε ειδικό τμήμα οργανωτικής υποστήριξης της ΥΠΕ για να διαχειρίζεται κοινοποιήσεις ενδεχόμενων ανακολουθιών. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι το 82 % των αποκριθέντων που είχε υπάρξει μάρτυρας περιπτώσεων ασυνεπούς αντιμετώπισης δεν γνώριζε την ύπαρξη του συγκεκριμένου τμήματος. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή σπανίως ενημερώνεται για τις ανακολουθίες και δεν μπορεί πάντα να προετοιμάσει τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα.

40. Μολονότι η ΥΠΕ βελτιώθηκε με τον προγραμματισμό του «Ορίζων 2020», η ύπαρξη εναλλακτικών διαύλων μέσω των οποίων είναι δυνατή η ανταλλαγή ερωτήσεων και απαντήσεων σημαίνει ότι εξακολουθεί να μην εξασφαλίζεται η συνοχή των πληροφοριών.

Εθνικά σημεία επαφής

41. Το δίκτυο των ΕΣΕ χρησιμεύει ως σημαντικός δίαυλος μεταξύ Επιτροπής και δικαιούχων. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το εν λόγω δίκτυο αποτελεί την κύρια δομή για την παροχή πρακτικών πληροφοριών και βοήθειας σε δυνητικούς συμμετέχοντες¹⁶. Παρέχει επίσης στην Επιτροπή τη δυνατότητα να λαμβάνει ανατροφοδότηση από δικαιούχους. Η στήριξη που παρέχουν τα ΕΣΕ μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για ΜΜΕ και νεοεισερχόμενους στο πρόγραμμα, καθώς η σχετική έλλειψη εμπειρογνώσιας από μέρους τους ενδέχεται να αποτελέσει πρόσκομμα για την ευδοκίμηση των αιτήσεών τους.

42. Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή της στήριξης που παρέχουν τα ΕΣΕ σε αιτούντες και δικαιούχους της χρηματοδότησης έρευνας, η Επιτροπή κατήρτισε το 2013 το έγγραφο «Minimum standards and guiding principles for National Contact Points»¹⁷. Το έγγραφο αυτό παρέχει ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς για όλες τις συμμετέχουσες χώρες και

¹⁶ http://ec.europa.eu/research/participants/data/support/20131125_NCP%20Minimum%20standards.pdf.

¹⁷ http://ec.europa.eu/research/participants/data/support/20131125_NCP%20Minimum%20standards.pdf.

καθορίζει τις βασικές λειτουργίες των ΕΣΕ και τους μηχανισμούς για τη συνεργασία τους με την Επιτροπή.

43. Τα εθνικά σημεία επαφής (ΕΣΕ) ορίζονται από τα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες. Μολονότι τα ΕΣΕ δεν υπάγονται στην άμεση αρμοδιότητα της Επιτροπής, οι ΓΔ της Επιτροπής που είναι υπεύθυνες για τους διάφορους τομείς του προγράμματος πραγματοποιούν συναντήσεις μαζί τους για να συζητήσουν εξελίξεις πολιτικής, διαδικαστικές πτυχές, καθώς και το περιεχόμενο των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων. Το ΚΚΥ διοργανώνει επίσης συναντήσεις με ΕΣΕ που ασχολούνται με νομικά και οικονομικά θέματα κατά τις οποίες τους παρουσιάζει τις τελευταίες εξελίξεις στους τομείς αυτούς.

44. Στο πλαίσιο της έρευνάς μας, ρωτήσαμε τους δικαιούχους σχετικά με την εμπειρία τους με τα ΕΣΕ. Η συνολική γνώμη για το έργο των ΕΣΕ ήταν θετική (το 71 % των αποκριθέντων θεωρούσε ότι η στήριξη του ΕΣΕ ανταποκρίνεται στον σκοπό του), αλλά ο βαθμός ικανοποίησης διαφέρει από χώρα σε χώρα. Η δυσαρέσκεια για την ποιότητα των υπηρεσιών των ΕΣΕ κυμαίνεται από 4 % έως 25 % στα επιμέρους κράτη μέλη· οι περισσότερες ανησυχίες σχετίζονται με τον βαθμό ετοιμότητας και διαθεσιμότητάς τους.

45. Συμπεραίνουμε πως, μολονότι οι δικαιούχοι είναι γενικά ικανοποιημένοι με τα ΕΣΕ τους, υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών όσον αφορά την παρεχόμενη τεχνική υποστήριξη και καθοδήγηση, γεγονός που αποδυναμώνει τη χρησιμότητα του δικτύου για τους δικαιούχους.

Η διαδικτυακή πύλη για τους συμμετέχοντες απλουστεύει τη διαχείριση των επιχορηγήσεων για τους δικαιούχους

46. Η διαδικτυακή πύλη για τους συμμετέχοντες αποτελεί το κύριο σημείο διασύνδεσης μεταξύ της Επιτροπής και των δικαιούχων χρηματοδότησης στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας. Θα πρέπει να διευκολύνει την αίτηση και διαχείριση επιχορήγησης για αιτούντες και δικαιούχους. Αποτελεί πύλη για διάφορα συστήματα (εργαλείο υποβολής προτάσεων, εργαλείο διαχείρισης έργου, σύστημα κοινοποίησης), η οποία διευκολύνει τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων και προορίζεται να καταστεί υπηρεσία μίας στάσης για αποτελεσματική διαχείριση επιχορηγήσεων χωρίς τη χρήση χαρτιού.

47. Η Επιτροπή πραγματοποίησε την αρχική παρουσίαση της διαδικτυακής πύλης για τους συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια του 7ου ΠΠ. Ωστόσο, την περίοδο εκείνη μόνον ένας περιορισμένος αριθμός υπηρεσιών ήταν διαθέσιμος για τους δικαιούχους.

48. Από την έναρξη του προγράμματος «Ορίζων 2020», το ΚΚΥ θέσπισε νέα εργαλεία και λειτουργικές δυνατότητες που βελτίωσαν την ποιότητα των υπηρεσιών της διαδικτυακής πύλης. Στα ανωτέρω περιλαμβάνονται η «υπηρεσία αναζήτησης εταιρών» (για εξεύρεση εταιρών με στόχο τη συνεργασία σε μελλοντικά έργα), η δυνατότητα συμπλήρωσης των εντύπων σε οποιονδήποτε φυλλομετρητή και μια πλατφόρμα σύμφωνη με το πρότυπο HTML5.

49. Περισσότερο από το 85 % των αποκριθέντων στην έρευνά μας ήταν ικανοποιημένοι με τη διαδικτυακή πύλη και αναγνώρισαν τις προσπάθειες που κατέβαλε το ΚΚΥ για την ενίσχυση των λειτουργιών της. Από άποψη προσβασιμότητας, η υφιστάμενη διαδικτυακή πύλη συνιστά σημαντική βελτίωση σε σχέση με το 7ο ΠΠ, όπου για κάθε εργαλείο απαιτούνταν χωριστή πρόσβαση και συνδέσεις. Εξελίχθηκε σε ενιαίο σημείο αναφοράς που καλύπτει πολλές υπηρεσίες. Οι δικαιούχοι εξήραν επίσης την καθιέρωση της λειτουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής, η οποία μείωσε σημαντικά τον διοικητικό φόρτο στον πρόγραμμα «Ορίζων 2020».

50. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι ορισμένοι δικαιούχοι αντιμετώπισαν δυσκολίες, οφειλόμενες σε επιβράδυνση του συστήματος, σε πλοήγηση μεταξύ ενός συγκεχυμένου ή υπερβολικού αριθμού οθονών, στη λειτουργία αναδυόμενων παραθύρων (pop-ups) κ.λπ. Οι εν λόγω δικαιούχοι ανέφεραν ότι αυτού του είδους τα προβλήματα προκάλεσαν πρόσθετη εργασία και άργησαν να επιλυθούν.

51. Επιπλέον, νεοεισερχόμενοι σε μηχανισμούς χρηματοδότησης της ΕΕ, ιδίως ΜΜΕ, δυσκολεύτηκαν να αντιμετωπίσουν την πολυπλοκότητα των εργαλείων ΤΠ της Επιτροπής. Για παράδειγμα, σε μια από τις επισκέψεις μας, η δικαιούχος ΜΜΕ ανέφερε ότι αντιμετώπισε δυσκολίες με τη διαδικτυακή πύλη και χρειάστηκε εξωτερικό σύμβουλο για την καταχώριση όλων των απαιτούμενων πληροφοριών και εγγράφων στο εργαλείο.

Οι κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής (AMGA) είναι συνεκτικές αλλά δύσχρηστες, ενώ οι συχνές τροποποιήσεις έχουν προκαλέσει αβεβαιότητα

52. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 σχετικά με τη θέσπιση των κανόνων συμμετοχής¹⁸ στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» καλεί την Επιτροπή να παράσχει σε όλους τους δυνητικούς συμμετέχοντες επαρκείς κατευθυντήριες γραμμές και πληροφόρηση κατά τον χρόνο δημοσίευσης της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, ιδίως της ισχύουσας πρότυπης συμφωνίας επιχορήγησης.

53. Το σχολιασμένο υπόδειγμα συμφωνίας επιχορήγησης (Annotated Model Grant Agreement, AMGA) διαθέτει ένα σαφές πλεονέκτημα που συντελεί σημαντικά στην απλούστευση: συγκεντρώνει όλες τις κατευθυντήριες γραμμές που σχετίζονται με το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» σε ένα ενιαίο έγγραφο. Σε 750 σελίδες, χρησιμοποιώντας παραδείγματα βέλτιστης πρακτικής, ειδικές περιπτώσεις και εξαιρέσεις, το AMGA επεξηγεί κάθε άρθρο του Γενικού υποδείγματος συμφωνίας επιχορήγησης (GMGA) και ειδικών υποδειγμάτων συμφωνιών. Αντίθετα, οι οδηγίες του 7ου ΠΠ ήταν διασκορπισμένες σε χωριστά εγχειρίδια κανόνων για κάθε επιμέρους τμήμα του προγράμματος. Περίπου το 77 % των αποκριθέντων στην έρευνά μας θεωρούσε το AMGA κατάλληλο εργαλείο για τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται.

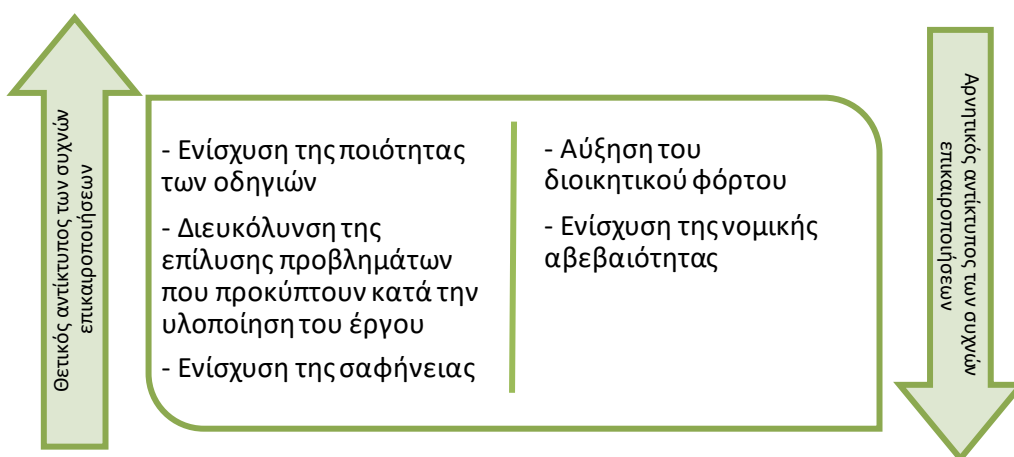
54. Στην έρευνά μας ζητήσαμε από τους συμμετέχοντες να διατυπώσουν την άποψή τους για το AMGA. Οι αποκριθέντες δήλωσαν ότι οι οδηγίες είχαν το πλεονέκτημα ότι ήταν εξαιρετικά πλήρεις και λεπτομερείς. Ωστόσο, εξέφρασαν την ανησυχία τους σχετικά με την υπερβολική έκταση και περιπλοκότητά τους και επεσήμαναν τη δυσκολία πλοήγησης μεταξύ των διαφόρων υποτμημάτων ενός εγγράφου σε μορφότυπο pdf.

55. Μετά τη δημοσίευση της αρχικής έκδοσης τον Δεκέμβριο του 2013, το MGA τροποποιήθηκε έξι φορές και το AMGA υποβλήθηκε σε 18 επικαιροποιήσεις. Παρότι ενημερώθηκαν για τις τροποποιήσεις αυτές, οι δικαιούχοι εξέφρασαν τις ανησυχίες τους

¹⁸ Άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση των κανόνων συμμετοχής και διάδοσης του «Ορίζων 2020» (ΕΕ L 347, 20.12.2013, σ. 81).

σχετικά με τις συνέπειές τους (βλέπε γράφημα 7). Παρ' όλα αυτά, οι περισσότεροι αποκριθέντες στην έρευνα και δικαιούχοι που συμμετείχαν στις συνεντεύξεις δήλωσαν ότι θα τους ήταν ευκολότερο να διαχειριστούν αυτές τις επικαιροποιήσεις, εάν ήταν προγραμματισμένες σε τακτά χρονικά διαστήματα, έτσι ώστε να καλύπτουν τις ανάγκες που προκύπτουν κατά την υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020».

Γράφημα 7 - Αντίκτυπος των συχνών επικαιροποιήσεων των MGA και AMGA



Πηγή: ΕΕΣ.

Οι νέες πρωτοβουλίες με δυνατότητα απλούστευσης δεν έχουν ακόμη δοκιμαστεί και αξιολογηθεί πλήρως

Κατ' αποκοπή ποσά και βραβεία

56. Υποστηριζόμενη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο¹⁹ και το Συμβούλιο²⁰, πριν από την έναρξη του ΠΔΠ 2014-2020 και του προγράμματος «Ορίζων 2020», η Επιτροπή άρχισε να διερευνά το ενδεχόμενο να απλουστευθεί η διαχείριση των επιχορηγήσεων μέσω καινοτόμων, επιλογών απλουστευμένου κόστους. Η νομική βάση για τη χρήση βραβείων παροχής κινήτρων και χρηματοδότησης με τη χορήγηση κατ' αποκοπή ποσών αναφέρεται στον δημοσιονομικό κανονισμό του 2012²¹.

57. Η χρήση επιλογών απλουστευμένου κόστους στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» είναι περιορισμένη, με την αξιοποίηση των βραβείων για τη στήριξη μικρού μόνον αριθμού πρωτοβουλιών²² και των κατ' αποκοπή ποσών για τη στήριξη: i) έργων του πρώτου σταδίου του μηχανισμού για τις ΜΜΕ, ii) ενός περιορισμένου αριθμού συνοδευτικών μέτρων και iii) δύο πιλοτικών προσκλήσεων²³ για έργα πολλαπλών δικαιούχων και ειδικών αναγκών στο πλαίσιο των δράσεων «Marie Skłodowska-Curie» που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα εργασίας της περιόδου 2018-2020.

58. Τον Σεπτέμβριο του 2018, τα δύο πιλοτικά έργα στο πλαίσιο των οποίων χρησιμοποιήθηκαν κατ' αποκοπή ποσά βρίσκονταν ακόμη σε εξέλιξη και, ως εκ τούτου, δεν

¹⁹ P7_TA (2010)0401, ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Νοεμβρίου 2010 σχετικά με την απλοποίηση της εκτέλεσης των προγραμμάτων-πλαισίων έρευνας (2010/2079(INI)).

²⁰ Συμπεράσματα της 3016ης συνόδου του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας, Βρυξέλλες, 26 Μαΐου 2010.

²¹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (ΕΕ L 298 της 26.10.2012, σ. 1).

²² Η συνολική αξία των βραβείων ανέρχεται περίπου στο 0,11 % του προϋπολογισμού του προγράμματος «Ορίζων 2020».

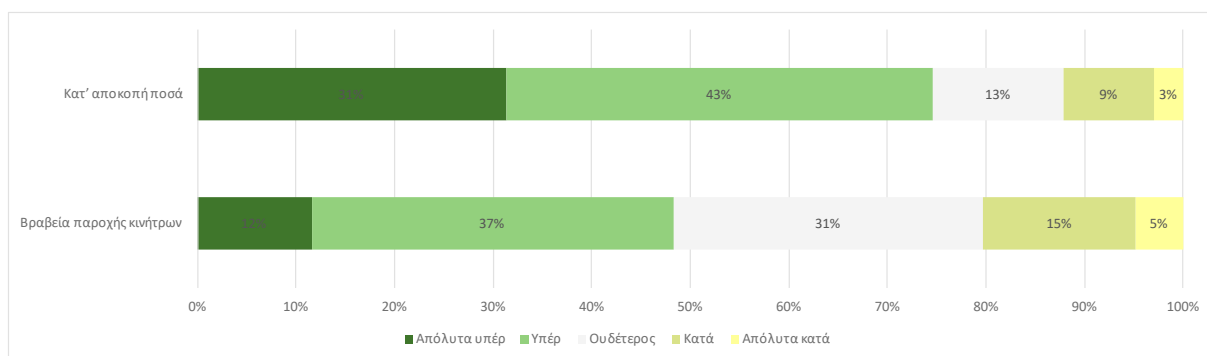
²³ Πρόσκληση DT-NMBP-20-2018 (σε ένα στάδιο). Πρόσκληση SC1-BHC-15-2018 (σε δύο στάδια).

ήταν διαθέσιμα τεκμηριωμένα στοιχεία, βασισμένα στην ανάλυση του πλήρους κύκλου ζωής των έργων.

59. Μέσω της έρευνάς μας και κατά τη διάρκεια των επιτόπιων επισκέψεων, ρωτήσαμε δικαιούχους του προγράμματος «Ορίζων 2020» και κεντρικές ενώσεις αν θα αντιμετώπιζαν θετικά μια πιο εκτεταμένη χρήση αυτών των επιλογών απλουστευμένου κόστους και ποια θεωρούν ότι είναι τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της χρήσης τους.

60. Από τις απαντήσεις στην έρευνά μας προκύπτει ότι οι επιλογές απλουστευμένου κόστους θεωρούνται βιώσιμη εναλλακτική που μπορεί να αντικαταστήσει την παραδοσιακή μέθοδο της απόδοσης δαπανών. Από το **γράφημα 8** προκύπτει ότι το 74 % των αποκριθέντων θα αντιμετώπιζε θετικά τη διευρυμένη χρήση των κατ' αποκοπή ποσών, ενώ το 49 % τάσσεται υπέρ της καθιέρωσης βραβείων παροχής κινήτρων.

Γράφημα 8 - Γνώμες σχετικά με την πιο εκτεταμένη χρήση των κατ' αποκοπή ποσών και των βραβείων παροχής κινήτρων

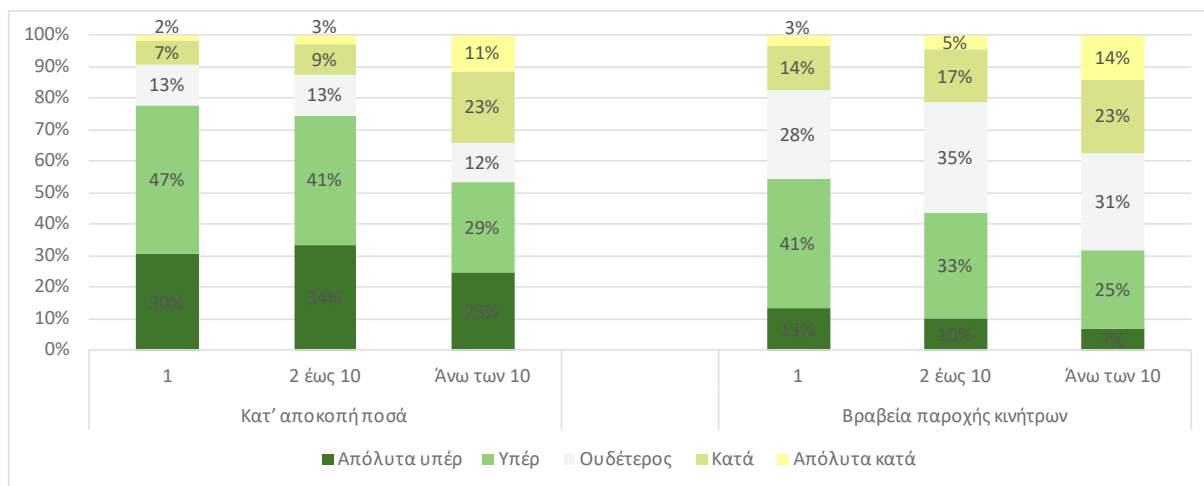


Πηγή: Έρευνα του ΕΕΣ, Μάρτιος 2018.

61. Ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζονται οι επιλογές απλουστευμένου κόστους διαφέρει ανάλογα με την κατηγορία των δικαιούχων και εξαρτάται κυρίως από το επίπεδο της πείρας τους²⁴. Οι πιο έμπειροι δικαιούχοι τάσσονται σε μικρότερο βαθμό υπέρ της ευρύτερης χρήσης των κατ' αποκοπή ποσών και των βραβείων παροχής κινήτρων (βλέπε **γράφημα 9**).

²⁴ Μετρήθηκε στην προκειμένη περίπτωση ως ο αριθμός των έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020» στα οποία συμμετείχε ο δικαιούχος.

Γράφημα 9 - Γνώμες σχετικά με την πιο εκτεταμένη χρήση των κατ' αποκοπή ποσών και των βραβείων παροχής κινήτρων, ανάλογα με το επίπεδο πείρας (αριθμός έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020»)



Πηγή: Έρευνα του ΕΕΣ, Μάρτιος 2018.

62. Παρά τη γενικά θετική άποψη, οι δικαιούχοι εξέφρασαν ορισμένες ανησυχίες σχετικά με τα κατ' αποκοπή ποσά και τα βραβεία, τονίζοντας τους κινδύνους, με βάση την αντίληψή τους, και επισημαίνοντας το γεγονός ότι αυτές οι επιλογές απλουστευμένου κόστους ενδέχεται να μην είναι κατάλληλες για όλους τους τύπους έργων. Οι ανησυχίες αυτές εκφράστηκαν τόσο από τους δικαιούχους όσο και από εκπροσώπους των ΕΣΕ με τους οποίους πραγματοποιήσαμε συνεντεύξεις (βλέπε [παράρτημα Ι](#)).

63. Οι επιλογές απλουστευμένου κόστους θα μπορούσαν να περιορίσουν τον διοικητικό φόρτο και την εμφάνιση σφαλμάτων στις επιχορηγήσεις του προγράμματος «Ορίζων 2020», παρέχοντας στους δικαιούχους τη δυνατότητα να επικεντρωθούν στους επιστημονικούς στόχους, διαχειριζόμενοι ταυτόχρονα τα έργα με πιο ευέλικτο τρόπο. Ωστόσο, ενδέχεται να μην είναι κατάλληλες για όλους τους τύπους έργων έρευνας και καινοτομίας και η Επιτροπή δεν διαθέτει ακόμη επαρκή στοιχεία από τις πιλοτικές δοκιμές της.

64. Όπως αναφέρεται στο ενημερωτικό μας έγγραφο του Μαρτίου 2018, οι μηχανισμοί χρηματοδότησης που βασίζονται στις καταβολές κατ' αποκοπή ποσών θα μπορούσαν, εάν έχουν σχεδιαστεί κατάλληλα, να ενθαρρύνουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή από όλες τις ομάδες δικαιούχων (συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ και των νεοεισερχομένων).

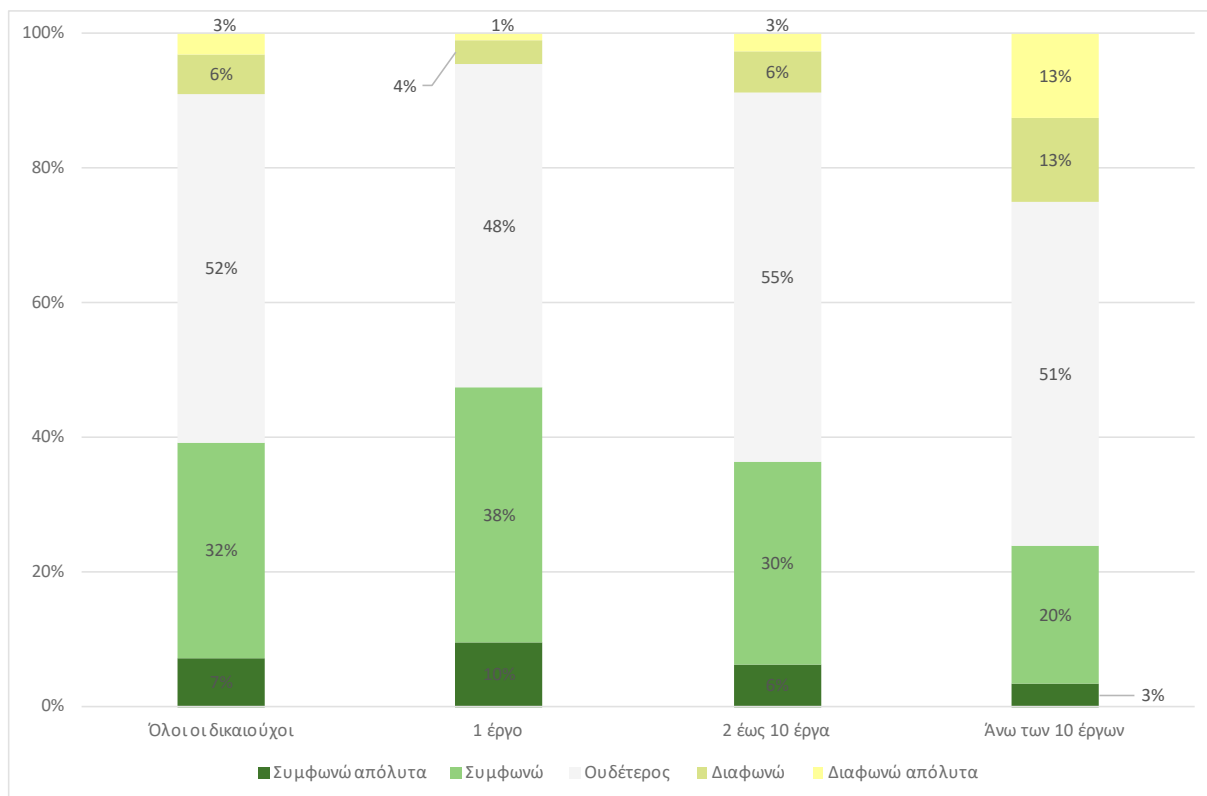
Αλυσιδωτές χρηματοδοτήσεις

65. Οι αλυσιδωτές χρηματοδοτήσεις λειτουργούν με την ύπαρξη ενός μηχανισμού για δικαιούχους επιχορηγήσεων που κατανέμει πόρους του προγράμματος «Ορίζων 2020» σε τρίτους με τη μορφή κλιμακωτών επιχορηγήσεων (κατόπιν πρόσκλησης υποβολής προτάσεων) ή βραβείων. Αυτό μεταθέτει τον διοικητικό φόρτο από την Επιτροπή στον δικαιούχο που είναι υπεύθυνος διαχείρισης των προκλήσεων για τις κλιμακωτές επιχορηγήσεις.

66. Ο δικαιούχος ή η κοινοπραξία του προγράμματος «Ορίζων 2020» δημοσιεύουν τις δικές τους προσκλήσεις υποβολής προτάσεων προκειμένου να προσελκύσουν ειδικές ομάδες δυνητικών δικαιούχων, ιδίως νεοφυείς επιχειρήσεις και ΜΜΕ, και παρέχουν επιχορηγήσεις που κυμαίνονται από 50 000 έως 150 000 ευρώ ανά τρίτο. Οι αλυσιδωτές χρηματοδοτήσεις εφαρμόστηκαν δοκιμαστικά στο 7ο ΠΠ· στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αξιολογεί περισσότερο τον εν λόγω μηχανισμό.

67. Στην έρευνά μας, ρωτήσαμε κατά πόσον η χρήση των αλυσιδωτών χρηματοδοτήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» είχε ως αποτέλεσμα χαμηλότερο διοικητικό φόρτο σε σύγκριση με το 7ο ΠΠ. Μια μικρή πλειονότητα (52 %) των αποκριθέντων που εξέφρασαν την άποψή τους απάντησε ότι οι κλιμακωτές επιχορηγήσεις είχαν ελάχιστη ή μηδενική επίδραση ως προς το θέμα αυτό, ενώ το 39 % συμφώνησε ότι ο φόρτος ήταν μικρότερος σε σύγκριση με το 7ο ΠΠ. Από το **γράφημα 10** προκύπτει πώς η έννοια των αλυσιδωτών χρηματοδοτήσεων διαφέρει ανάλογα με τις εμπειρίες: το 23 % των αποκριθέντων που συμμετείχε σε περισσότερα από δέκα έργα του προγράμματος «Ορίζων 2020» θεωρούσε ότι οι αλυσιδωτές χρηματοδοτήσεις μείωσαν τον διοικητικό τους φόρτο, ενώ για το 26 % ο διοικητικός φόρτος αυξήθηκε.

Γράφημα 10 - Οι κλιμακωτές επιχορηγήσεις μείωσαν τον διοικητικό φόρτο σε σύγκριση με το 7ο ΠΠ, ανάλογα με το επίπεδο πείρας (αριθμός έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020»)



Πηγή: Έρευνα του ΕΕΣ, Μάρτιος 2018.

68. Διαπιστώσαμε ότι οι οδηγίες που εξέδωσε η Επιτροπή²⁵ δεν παρείχαν επαρκή σαφήνεια στους δικαιούχους σχετικά με το τρόπο διαχείρισης των προσκλήσεων για τις κλιμακωτές επιχορηγήσεις. Επιπλέον, οι δικαιούχοι που συμμετείχαν στις συνεντεύξεις δήλωσαν ότι δεν ήταν βέβαιοι για τον τύπο του κανονισμού που έπρεπε να εφαρμόσουν κατά τον σχεδιασμό των δικών τους προσκλήσεων υποβολής προτάσεων και κατά την παροχή επιχορηγήσεων σε τρίτους.

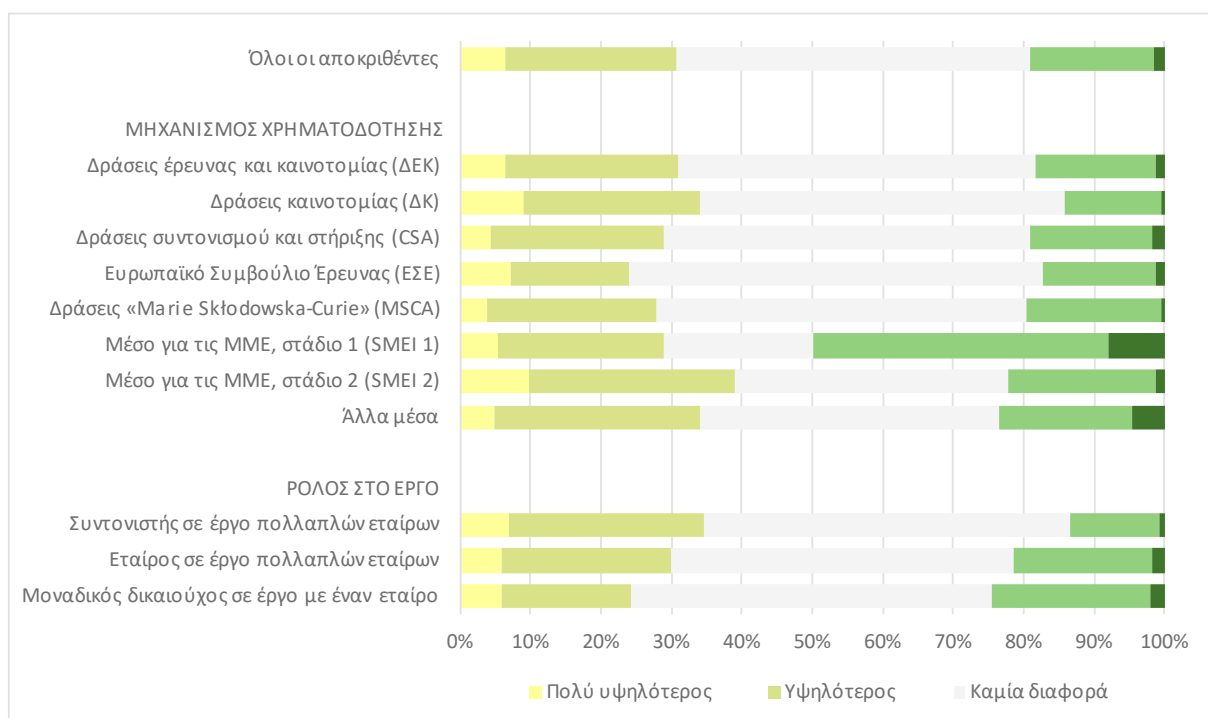
69. Η Επιτροπή δεν αξιολόγησε τον μηχανισμό των κλιμακωτών επιχορηγήσεων εκ των υστέρων προκειμένου να προσδιορίσει κατά πόσον επέτυχε αποτελεσματικά και αποδοτικά τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.

²⁵ Καθοδηγητικό έγγραφο σχετικά με τη χρηματοδοτική στήριξη σε τρίτους στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020».

Η λήψη επιχορήγησης είναι ταχύτερη, αλλά οι ευκαιρίες για μείωση του διοικητικού φόρτου δεν έχουν αξιοποιηθεί πλήρως

70. Πρέπει να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ, αφενός, της ελαχιστοποίησης του χρόνου, των προσπαθειών και των χρημάτων που αναλίσκονται για την υποβολή μιας πρότασης και, αφετέρου, της παρουσίασης επαρκών πληροφοριών που θα επιτρέψουν στην Επιτροπή να συγκρίνει τις αιτήσεις και να προσδιορίσει τις καλύτερες προτάσεις για χρηματοδότηση. Η απλούστευση της διαδικασίας υποβολής προτάσεων είναι ιδιαίτερα σημαντική δεδομένου του χαμηλού ποσοστού επιτυχίας των αιτήσεων, από τις οποίες μόνο μία στις οκτώ προτάσεις λαμβάνει χρηματοδότηση²⁶.

Γράφημα 11 - Φόρτος για την κατάρτιση προτάσεων στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» σε σύγκριση με το 7ο ΠΠ, ανάλογα με τον μηχανισμό χρηματοδότησης και τον ρόλο στο έργο



Πηγή: Έρευνα του ΕΕΣ, Μάρτιος 2018.

71. Στην έρευνά μας, ζητήσαμε από δικαιούχους να συγκρίνουν το 7ο ΠΠ και το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» από άποψη διοικητικού φόρτου εργασίας και κατάρτισης των

²⁶ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Ορίζων 2020 σε πλήρη εξέλιξη - Τρία χρόνια μετά - Βασικά στοιχεία και αριθμοί 2014-2016», Δεκέμβριος 2017.

προτάσεων. Μεταξύ των αποκριθέντων που ήταν σε θέση να κάνουν τη σύγκριση (βλέπε **γράφημα 11**), το 30 % ανέφερε μεγαλύτερο φόρτο εργασίας, το 20 % μικρότερο φόρτο εργασίας, ενώ περίπου οι μισοί ανέφεραν ότι δεν υπάρχει απολύτως καμία διαφορά. Οι δικαιούχοι του μηχανισμού για ΜΜΕ -1 ανέφεραν τη μεγαλύτερη βελτίωση, με το ήμισυ των συγκεκριμένων αποκριθέντων να θεωρούν ότι ο τρέχων φόρτος τους μπορεί να μειωθεί ή να μειωθεί ακόμη περισσότερο σε σχέση με το 7ο ΠΠ. Ωστόσο, ο μηχανισμός για ΜΜΕ-1 ήταν ένα νέο μέσο του προγράμματος «Ορίζων 2020», ενώ στο 7ο ΠΠ η δράση «Έρευνα προς όφελος των ΜΜΕ» εμφανίζεται υπό διαφορετικό μηχανισμό χρηματοδότησης. Οι συντονιστές έργων ανέφεραν μεγαλύτερη αύξηση του φόρτου εργασίας από ό,τι άλλοι δικαιούχοι· αυτό οφείλεται στη μετάβαση σε κεντρικό συντονισμό του έργου και στην αλληλεπίδραση με την Επιτροπή στο επίπεδο τους στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020».

Η απόσυρση του σταδίου των διαπραγματεύσεων επιτάχυνε τον χρόνο μέχρι την επιχορήγηση

72. Μία από τις αλλαγές που θεσπίστηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» ήταν η απόσυρση του «σταδίου των διαπραγματεύσεων», η οποία είχε προηγουμένως λάβει χώρα μεταξύ της επιλογής μιας πρότασης για χρηματοδότηση και της υπογραφής της συμφωνίας επιχορήγησης. Στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020», τα έργα πρέπει να υλοποιούνται με τη μορφή που προτείνονται.

73. Οι αποκριθέντες στην έρευνα και οι δικαιούχοι που συμμετείχαν στις συνεντεύξεις τάχθηκαν ευρέως υπέρ της προσέγγισης που δεν προβλέπει διαπραγμάτευση. Ταυτόχρονα, μια μειοψηφία θεωρούσε ότι η εξάλειψη των διαπραγματεύσεων θα περιόριζε το ενδεχόμενο βελτίωσης των έργων και θα αύξανε την πιθανότητα τροποποιήσεων σε μια συμφωνία επιχορήγησης μετά την υπογραφή.

74. Σκοπός της εξάλειψης του σταδίου διαπραγμάτευσης ήταν η επίσπευση της δρομολόγησης των χρηματοδοτούμενων έργων. Ο δείκτης που αφορά τον «χρόνο μέχρι την επιχορήγηση» ορίζεται ως το χρονικό διάστημα που παρέρχεται μεταξύ της ολοκλήρωσης μιας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων και της υπογραφής της συμφωνίας επιχορήγησης, σηματοδοτώντας την επίσημη έναρξη του έργου. Οι κανόνες συμμετοχής του

προγράμματος «Ορίζων 2020» προβλέπουν ως μέγιστο χρόνο μέχρι την επιχορήγηση το διάστημα των οκτώ μηνών²⁷. Η μείωση της διάρκειας αυτής της διαδικασίας είναι σημαντική τόσο για απορριφθέντες αιτούντες, οι οποίοι θα χρειαστεί να προβούν σε εναλλακτικούς διακανονισμούς το ταχύτερο δυνατόν, όσο και για επιτυχόντες αιτούντες, οι οποίοι ενδέχεται να επιχειρήσουν να εισάγουν ένα προϊόν στην αγορά πριν από τους ανταγωνιστές.

Γράφημα 12 - Μέσος χρόνος μέχρι την επιχορήγηση σε ημέρες, ανά περίοδο προγραμματισμού

	6ο ΠΠ (2002–2006) ¹	7ο ΠΠ (2007–2013) ²	«Ορίζων 2020» (2014–2017) ³
Χρόνος μέχρι την επιχορήγηση	347	309	191

¹ Μέσος αριθμός ημερών από την καταληκτική ημερομηνία της πρόσκλησης έως την υπογραφή της επιχορήγησης.

² Μέσος αριθμός ημερών από την καταληκτική ημερομηνία της πρόσκλησης έως την υπογραφή της επιχορήγησης (με την εξαίρεση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας).

³ Μέσος αριθμός ημερών από την καταληκτική ημερομηνία της πρόσκλησης έως την υπογραφή της επιχορήγησης (με την εξαίρεση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας).

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

75. Η απόσυρση του σταδίου διαπραγματεύσεων, μαζί με την αυξημένη χρήση της ηλεκτρονικής διαβίβασης εγγράφων και της ηλεκτρονικής υπογραφής, έχουν συντομεύσει σημαντικά τον χρόνο μέχρι την επιχορήγηση σε σύγκριση με το 7ο ΠΠ και το 6ο ΠΠ (βλέπε **γράφημα 12**).

²⁷ Άρθρο 20 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1290/2013: «το πολύ πέντε μήνες για την πληροφόρηση των αιτούντων κατά πόσον μια πρόταση έχει γίνει αποδεκτή, ακολουθούμενη από διάστημα το πολύ τριών μηνών για την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης».

Η ευρύτερη χρήση της προσέγγισης σε δύο στάδια θα μπορούσε να μειώσει τα έξοδα για πολλούς απορριφθέντες αιτούντες

76. Σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 5, των κανόνων συμμετοχής²⁸, το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» χρησιμοποιεί τις διαδικασίες αξιολόγησης σε ένα και δύο στάδια. Όσον αφορά την προσέγγιση σε δύο στάδια, οι συντονιστές υποβάλλουν σύντομες προτάσεις για αρχική αξιολόγηση και κατόπιν οι επιτυχόντες αιτούντες καλούνται να υποβάλουν πλήρη πρόταση. Μετά τη δεύτερη αξιολόγηση, ένας πίνακας κατάταξης διαβιβάζεται στην Επιτροπή για επιλογή. Στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020», το 10 % περίπου από το σύνολο των πλήρων προτάσεων κατατίθενται μέσω της προσέγγισης σε δύο στάδια²⁹.

77. Η προσέγγιση σε δύο στάδια μπορεί να βοηθήσει τους αιτούντες να μην καταβάλλουν περιττές προσπάθειες προκειμένου να αναπτύξουν λεπτομερείς προτάσεις έργου που τελικά θα απορριφθούν. Ωστόσο, για ορισμένα έργα η διαδικασία σε δύο στάδια μπορεί να είναι πολύ αργή, με κίνδυνο τα προϊόντα να φτάσουν στην αγορά αργότερα από εκείνα των ανταγωνιστών. Η Επιτροπή εκτιμά ότι ένα δεύτερο στάδιο αξιολόγησης προσθέτει περίπου τρεις μήνες στη διαδικασία και συνεπάγεται πρόσθετες διοικητικές δαπάνες για την ίδια.

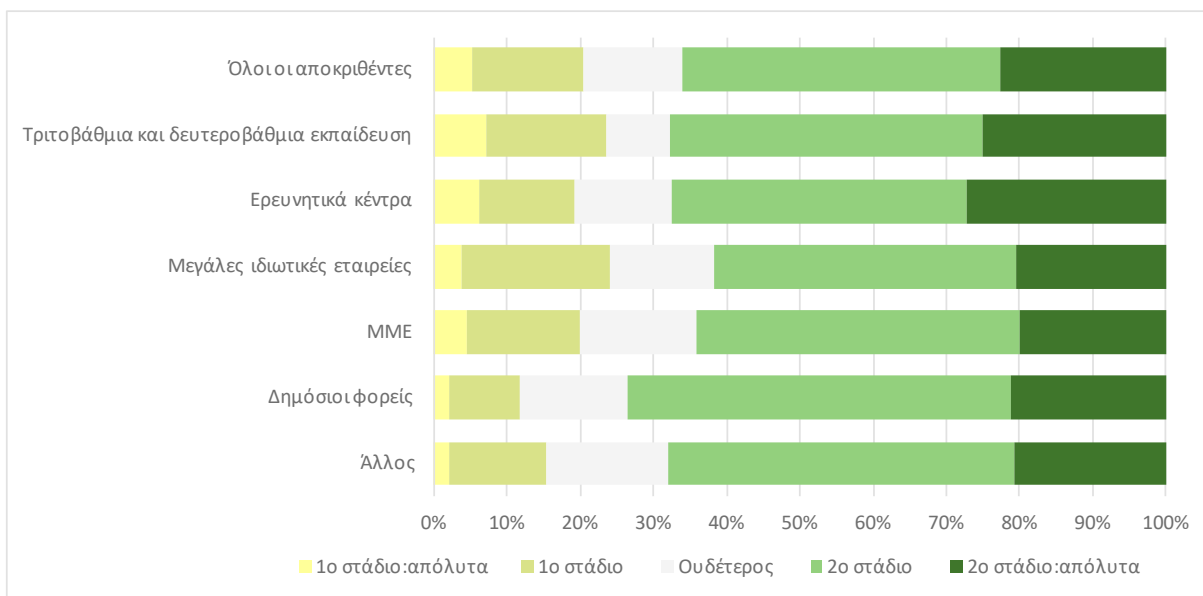
78. Οι αποκριθέντες στην έρευνά μας θεωρούσαν γενικά ότι μια αξιολόγηση σε δύο στάδια θα μείωνε τον συνολικό φόρτο εργασίας που προκύπτει από την υποβολή, με τους δημόσιους φορείς να τάσσονται προδήλως υπέρ αυτής (βλέπε **γράφημα 13**). Ορισμένοι από τους δικαιούχους που συμμετείχαν στις συνεντεύξεις θεώρησαν ότι μεγάλο μέρος των προετοιμασιών για την κατάρτιση μιας πρότασης έγκειτο στη σύσταση μιας κοινοπραξίας και στην ανάπτυξη της βασικής ιδέας με επαρκείς λεπτομέρειες προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος απόρριψης, και όχι στην κατάρτιση της ίδιας της πρότασης. Κατά την άποψή τους, η προσέγγιση σε δύο στάδια δεν θα είχε παρά περιορισμένο αντίκτυπο στον φόρτο εργασίας. Άλλοι εξέφρασαν την ανησυχία ότι η έγκριση κατά το πρώτο στάδιο θα καθυστερούσε, καθιστώντας αναγκαίες σε κάθε περίπτωση τις

²⁸ «Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τη δυνατότητα διαδικασίας υποβολής σε δύο στάδια [...], κατά περίπτωση και όταν η εν λόγω διαδικασία είναι συνεπής με τους στόχους της πρόσκλησης».

²⁹ SWD(2017) 220 final– «Εμπεριστατωμένη ενδιάμεση αξιολόγηση του Ορίζων 2020».

προετοιμασίες για το δεύτερο στάδιο και, ως εκ τούτου, ακυρώνοντας κάθε ενδεχόμενη εξοικονόμηση πόρων.

Γράφημα 13 - Προτίμηση στις αξιολογήσεις σε ένα στάδιο ή σε δύο στάδια, ανάλογα με την κατηγορία των αποκριθέντων



Πηγή: Έρευνα του ΕΕΣ, Μάρτιος 2018.

79. Πολλοί αιτούντες επενδύουν πολύ χρόνο και χρήμα για την κατάρτιση προτάσεων που εν τέλει απορρίπτονται. Οι δικαιούχοι που συμβουλευτήκαμε συμφωνούν γενικά ότι το πρόβλημα αυτό θα μπορούσε να περιοριστεί με την επέκταση της χρήσης των αξιολογήσεων σε δύο στάδια, αλλά μόνο εφόσον οποιεσδήποτε σχετικές καθυστερήσεις, όσον αφορά τον χρόνο μέχρι την επιχορήγηση, δεν προκαλούσαν άλλα μειονεκτήματα.

Εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες όσον αφορά την ποιότητα των αξιολογήσεων και την ανατροφοδότηση προς τους απορριφθέντες αιτούντες

80. Η υψηλής ποιότητας αξιολόγηση των προτάσεων που γίνεται με βάση κατάλληλα κριτήρια, μολονότι συνδέεται μόνον εμμέσως με την απλούστευση, είναι σημαντική προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι χρηματοδοτούνται τα καλύτερα έργα και επιτυγχάνονται οι στόχοι του προγράμματος «Ορίζων 2020». Στους απορριφθέντες αιτούντες πρέπει να παρέχεται διαφωτιστική ανατροφοδότηση με τους λόγους που οδήγησαν στην απόρριψη προκειμένου να βοηθηθούν σε μελλοντικές προτάσεις.

81. Οι παραδεκτές και επιλέξιμες προτάσεις αξιολογούνται βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων από τουλάχιστον τρεις ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες. Κάθε αξιολογητής βαθμολογεί την αριστεία, τον αντίκτυπο, την ποιότητα και την αποδοτικότητα της υλοποίησης, βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που περιέχονται στο πρόγραμμα εργασίας του «Ορίζων 2020». Η «επιτροπή αξιολογητών» εκπονεί συνοπτική έκθεση για όλες τις προτάσεις που λαμβάνει· κατόπιν η Επιτροπή την χρησιμοποιεί για να καταρτίσει κατάλογο χρηματοδότησης.

Αξιολογήσεις

82. Ο Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας (REA) διαχειρίζεται και συνάπτει συμβάσεις με όλους τους ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες που συμμετέχουν στην υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020», μολονότι η επιλογή πραγματοποιείται από επιμέρους μονάδες των ΓΔ (ή του οργανισμού) για κάθε πρόσκληση υποβολής προτάσεων, από μια βάση δεδομένων που περιέχει τα στοιχεία 120 000 εμπειρογνομένων (οι οποίοι εγγράφονται οι ίδιοι στη βάση δεδομένων χωρίς να προβλέπεται επικύρωση, έγκριση ή έλεγχος ποιότητας). Αυτή η βάση δεδομένων δημιουργήθηκε από μια πρόσκληση για εμπειρογνώμονες χωρίς προδιαγεγραμμένη λήξη. Η Επιτροπή υποχρεούται να δημοσιεύει ετησίως τον κατάλογο αξιολογητών που χρησιμοποιούνται. Συναφώς, ισχύουν κανόνες ανανέωσης και εναλλαγής. Για παράδειγμα, τουλάχιστον το 25 % των εμπειρογνομένων για μια πρόσκληση δεν θα πρέπει να έχει συμμετάσχει σε άλλη τα προηγούμενα τρία έτη. Ο REA παρακολουθεί επίσης τον αριθμό των εντελώς νέων αξιολογητών.

83. Σε έρευνα αξιολογητών της ΓΔ Έρευνας και Καινοτομίας³⁰, το 44 % των αξιολογητών απάντησε ότι αποζημιώθηκαν για λιγότερο χρόνο από αυτόν που πραγματικά χρειάστηκαν και δαπάνησαν. Η διάθεση μη επαρκούς χρόνου σε μια αξιολόγηση μπορεί να θέσει ουσιαστικά σε κίνδυνο την ποιότητά της.

84. Οι περισσότεροι από τους αποκριθέντες στην έρευνά μας για τους δικαιούχους θεώρησαν ότι τα κριτήρια αξιολόγησης είναι τα ενδεδειγμένα, με μόνο το 17 % να εκφράζει αρνητική γνώμη. Ωστόσο, ορισμένοι δικαιούχοι αναρωτήθηκαν κατά πόσον οι

³⁰ Αξιολόγηση της δράσης του REA (2012-2015) Τελική έκθεση, 2016.

εμπειρογνώμονες είχαν επαρκείς τεχνικές γνώσεις στον τομέα. Η ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος «Ορίζων 2020» της Επιτροπής³¹ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ποιότητα της διαδικασίας αξιολόγησης τη δεδομένη στιγμή πρέπει να βελτιωθεί.

85. Η προσήκουσα αμοιβή είναι απαραίτητη για να προσληφθούν ειδικευμένοι αξιολογητές, έτσι ώστε να αξιολογούνται σωστά οι προτάσεις, καθώς και να επιλέγονται και να χρηματοδοτούνται οι καλύτερες προτάσεις.

86. Οι εμπειρογνώμονες αποζημιώνονται με την είσπραξη αμοιβής ανά εργάσιμη ημέρα, η οποία δεν έχει επικαιροποιηθεί από το 2007. Δαπανούν κατά μέσο όρο 5,6 ώρες ανά επιμέρους αξιολόγηση³², τις οποίες δεν θεωρούμε επαρκείς προκειμένου ένας αξιολογητής να διαβάσει ενδελεχώς και να προβεί σε υψηλής ποιότητας αξιολόγηση μιας πρότασης.

87. Ως αποτέλεσμα, υπάρχει κίνδυνος η ανεπαρκής αμοιβή να αποθαρρύνει εξειδικευμένα άτομα να λάβουν μέρος στη διαδικασία αξιολόγησης. Η διάθεση μη επαρκούς χρόνου για την αξιολόγηση μπορεί να έχει το ίδιο αποτέλεσμα ή/και να θέσει σε κίνδυνο την ποιότητα της αξιολόγησης.

Ανατροφοδότηση

88. Η ανατροφοδότηση προς τους αιτούντες σχετικά με την έκβαση των απορριφθεισών προτάσεων πρέπει να τους διευκολύνει στην κατάρτιση άλλων προτάσεων στο μέλλον, και να συμβάλλει στη συνολική ποιότητα του προγράμματος «Ορίζων 2020».

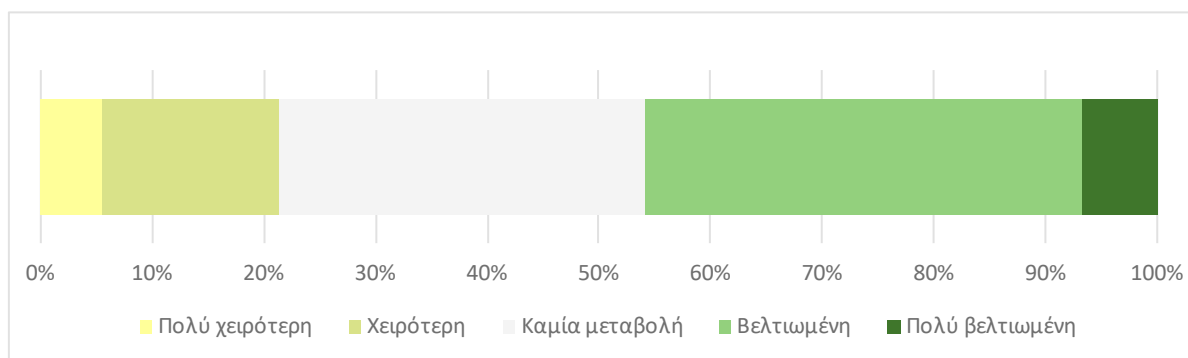
89. Οι συντονιστές και οι υπεύθυνοι επικοινωνίας των συμμετεχόντων ενημερώνονται για την έκβαση της αξιολόγησης με επιστολή που περιλαμβάνει τα αποτελέσματα. Μολονότι το 46 % των αποκριθέντων στην έρευνα δήλωσαν ότι η ποιότητα της ανατροφοδότησης είναι καλύτερη στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» σε σύγκριση με το 7ο ΠΠ (βλέπε

³¹ SWD(2017) 221 final, «In-depth interim evaluation of Horizon 2020», Παράρτημα 1.

³² SWD(2017) 220 final, «In-depth Interim Evaluation of Horizon 2020», Μάιος 2017.

γράφημα 14), σε συνεντεύξεις με δικαιούχους και σχόλια που λάβαμε στο πλαίσιο της έρευνάς μας εκφράστηκαν ανησυχίες για την ποιότητα της ανατροφοδότησης όσον αφορά τις αξιολογήσεις. Ένας στους πέντε αποκριθέντες στην έρευνα έκρινε ότι υπήρξε υποβάθμιση της ποιότητας μεταξύ του 7ου ΠΠ και του προγράμματος «Ορίζων 2020». Η ενδιαμέση αξιολόγηση του «Ορίζων 2020» της Επιτροπής³³ ανέφερε επίσης ότι το 34 % των αποκριθέντων αξιολόγησε την ποιότητα της ανατροφοδότησης ως «χαμηλή» ή «πολύ χαμηλή».

Γράφημα 14 - Γνώμες σχετικά με την ανατροφοδότηση της αξιολόγησης στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» σε σύγκριση με το 7ο ΠΠ



Πηγή: Έρευνα του ΕΕΣ, Μάρτιος 2018.

90. Ένα συχνό παράπονο των δικαιούχων, τόσο προς την Επιτροπή όσο και στα σχόλια της έρευνας, ήταν ότι, ενώ αρχικά είχαν απορριφθεί, υπέβαλαν εκ νέου πρόταση σε μεταγενέστερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων, συμπεριλαμβάνοντας αλλαγές με βάση την ανατροφοδότηση του αξιολογητή, ωστόσο έλαβαν χαμηλότερη βαθμολογία από ό,τι πριν. Εντούτοις, ενδέχεται η πρόσκληση να ήταν διαφορετική από την προηγούμενη ή μπορεί η πρωτότυπη ιδέα να κατέστη λιγότερο καινοτόμα με την πάροδο του χρόνου.

Η Σφραγίδα Αριστείας δεν ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες

91. Η «Σφραγίδα Αριστείας» είναι ένα σήμα ποιότητας που χορηγείται σε άριστες προτάσεις έργων που πληρούν τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης για χρηματοδότηση του προγράμματος «Ορίζων 2020» και κατατάσσονται πάνω από ένα προκαθορισμένο

³³ SWD(2017) 220 final, «In-depth Interim Evaluation of Horizon 2020», Μάιος 2017.

κατώτατο όριο ποιότητας, αλλά τελικά δεν κατέστη δυνατό να χρηματοδοτηθούν λόγω δημοσιονομικών περιορισμών. Στόχος είναι να βοηθηθούν οι κάτοχοι της Σφραγίδας Αριστείας στην άντληση κεφαλαίων για τις εν λόγω προτάσεις από άλλα εθνικά, ευρωπαϊκά ή διεθνή προγράμματα, χωρίς να επιβαρυνθούν με τον πρόσθετο διοικητικό φόρτο που συνεπάγεται η εκ νέου υποβολή προτάσεων. Η Επιτροπή δρομολόγησε την πρωτοβουλία της Σφραγίδας Αριστείας τον Οκτώβριο του 2015. Αρχικά, η πρωτοβουλία εφαρμόστηκε δοκιμαστικά στο πλαίσιο του μηχανισμού για τις ΜΜΕ και το 2016 επεκτάθηκε στις ατομικές υποτροφίες Marie Skłodowska-Curie.

92. Στην έρευνά μας, ρωτήσαμε αποδέκτες της Σφραγίδας Αριστείας κατά πόσον το σήμα τους βοήθησε στην άντληση κεφαλαίων από άλλες πηγές. Διαπιστώσαμε ότι η Σφραγίδα Αριστείας δεν τυγχάνει καθολικής αναγνώρισης: μόνο το 15 % των αποκριθέντων απάντησε ότι τους βοήθησε να αντλήσουν άλλου είδους χρηματοδότηση (βλέπε **γράφημα 15**).

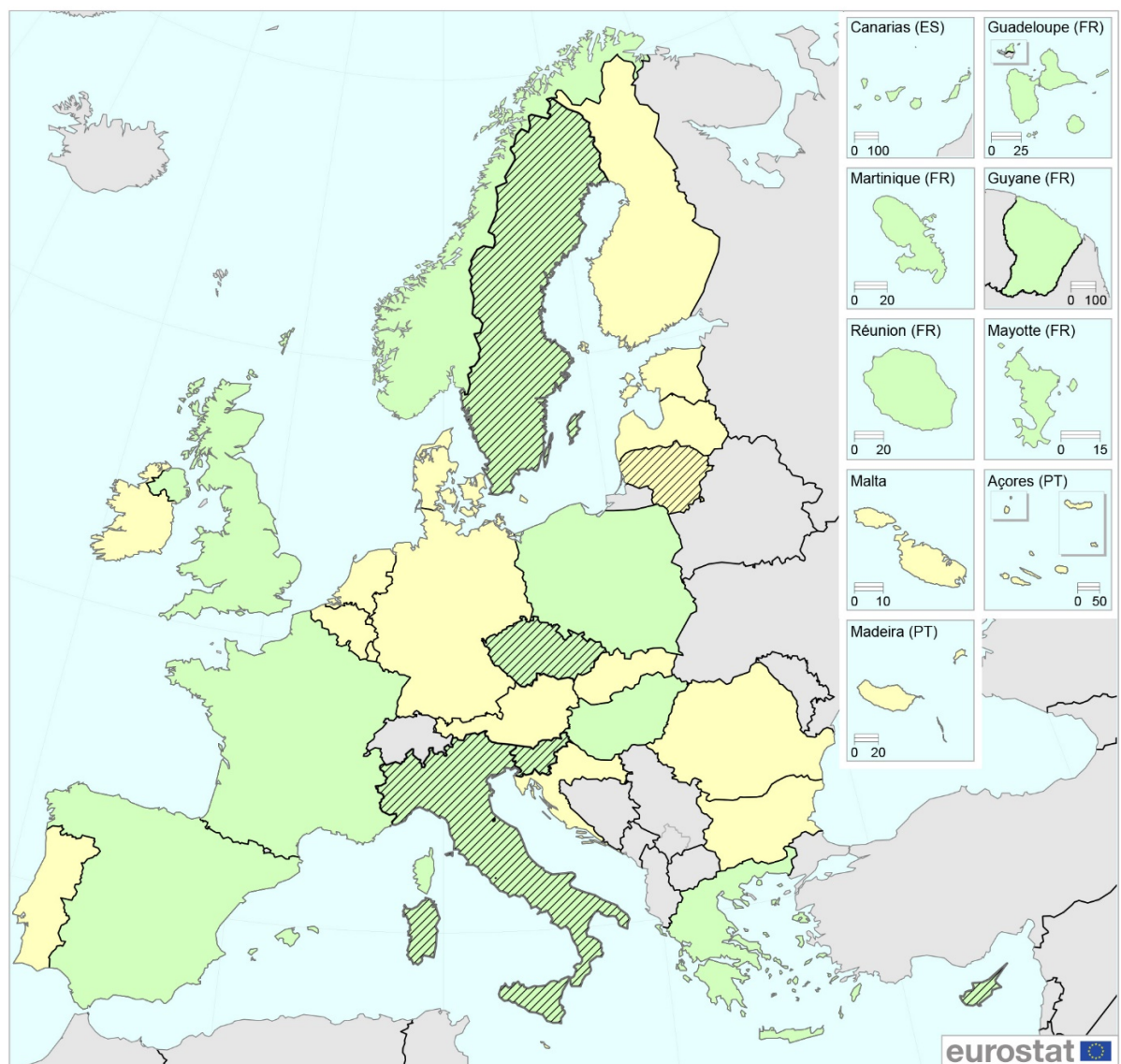
93. Διαπιστώσαμε ότι, παρά την ενημερωτική εκστρατεία που διοργάνωσε η Επιτροπή, η έλλειψη επιτυχίας της Σφραγίδας Αριστείας οφείλεται στους εξής λόγους: (i) στην έλλειψη αναγνώρισης από άλλα όργανα χρηματοδότησης· (ii) στην έλλειψη σαφών οδηγιών για τον τρόπο χρήσης του σήματος· και (iii) στην έλλειψη ευθυγράμμισης μεταξύ εθνικών και λοιπών προγραμμάτων της ΕΕ και του προγράμματος «Ορίζων 2020» σχετικά με τα θέματα, τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης ή τις διαδικασίες αξιολόγησης.

94. Επιπλέον, την περίοδο που η Επιτροπή δρομολόγησε τη Σφραγίδα Αριστείας, δεν είχαν ακόμη θεσπιστεί αποτελεσματικοί μηχανισμοί συνεργασίας με άλλους μηχανισμούς χρηματοδότησης και δεν υπήρχε επαρκής σαφήνεια σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στους δημόσιους πόρους που υποστήριζαν έργα της Σφραγίδας Αριστείας. Η εφαρμοσιμότητα στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις δεν διευκρινίστηκε μέχρι το 2017³⁴.

³⁴ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Explanatory note of the Commission services on the application of State Aid Rules to national and regional funding schemes that offer alternative support to SME Instrument project proposals with a Horizon 2020 'Seal of Excellence», Ιανουάριος 2017.

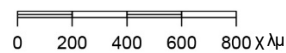
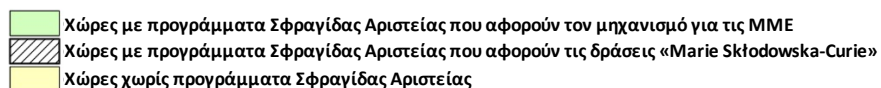
95. Η Επιτροπή συλλέγει στοιχεία ανά χώρα για καθεστώς στήριξης της Σφραγίδας Αριστείας (βλέπε **γράφημα 15**). Στην έρευνά μας, ζητήσαμε πληροφορίες για την πρόσβαση των αποδεκτών σε κάθε χώρα σε εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης. Οι απαντήσεις κατέδειξαν ότι, συνολικά, στα κράτη μέλη της ΕΕ η πρόσβαση σε άλλες πηγές εξακολουθεί να είναι περιορισμένη. Η Επιτροπή δεν διαθέτει στοιχεία για τον αριθμό των έργων με Σφραγίδα Αριστείας που χρηματοδοτήθηκαν από άλλα προγράμματα σε κάθε χώρα.

Γράφημα 15 - Χρησιμότητα της Σφραγίδας Αριστείας



Administrative boundaries: © EuroGeographics © UN-FAO © Turkstat
Cartography: Eurostat - GISCO, 05-2018

Προγράμματα ανά χώρα



Πηγή: Eurostat.

96. Όπως αναφέρεται στο ενημερωτικό μας έγγραφο του Μαρτίου του 2018, η απουσία κατάλληλου μηχανισμού συντονισμού μεταξύ του προγράμματος «Ορίζων 2020» και άλλων ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων περιόρισε τον αντίκτυπο της Σφραγίδας Αριστείας στην προσπάθειά τους να εξεύρουν εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης. Συνεπώς, δεν

κατάφερε να μειώσει τον φόρτο που συνεπάγεται η υποβολή αίτησης για χρηματοδότηση έρευνας.

Υποβολή εκθέσεων και έλεγχος του κόστους των έργων

Οι κανόνες για τις δαπάνες προσωπικού απλουστεύθηκαν, αλλά ορισμένες αλλαγές δημιούργησαν προβλήματα σε δικαιούχους και οι δαπάνες προσωπικού παραμένουν σημαντική πηγή σφαλμάτων

97. Οι δαπάνες προσωπικού αποτελούν την κύρια κατηγορία δαπανών, αντιπροσωπεύοντας κατά μέσο όρο το 45 % περίπου των συνολικών δαπανών των ερευνητικών έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020».

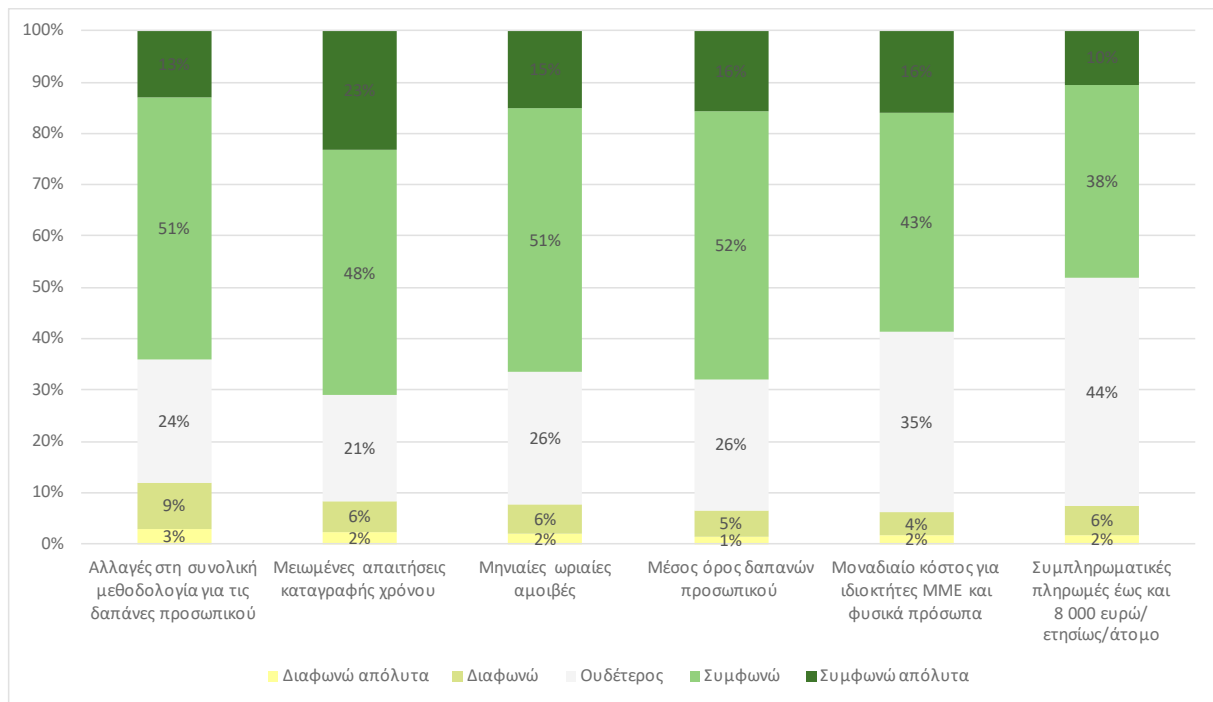
98. Στην έρευνά μας και σε επιτόπιες επισκέψεις, ρωτήσαμε τους δικαιούχους του προγράμματος «Ορίζων 2020» εάν αναγνωρίζουν τη σημασία της απλούστευσης που θεσπίστηκε στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020» όσον αφορά τον υπολογισμό των δαπανών προσωπικού και την υποβολή εκθέσεων, καθώς και εάν εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη και περιθώριο μείωσης του διοικητικού φόρτου σε αυτόν τον τομέα.

99. Η πλειονότητα των αποκριθέντων ενέκρινε τις αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» στις δαπάνες προσωπικού. Στο **γράφημα 16** συνοψίζονται οι γνώμες που διατυπώθηκαν σχετικά με:

- τις αλλαγές στη συνολική μεθοδολογία για τον υπολογισμό των δαπανών προσωπικού·
- την ελάφρυνση των απαιτήσεων καταγραφής χρόνου (π.χ. κατάργηση των υποχρεώσεων καταγραφής χρόνου για το προσωπικό που εργάζεται αποκλειστικά σε έργο του προγράμματος «Ορίζων 2020»)·
- την αποδοχή των μηνιαίων ωριαίων αμοιβών παράλληλα με τις ετήσιες ωριαίες αμοιβές·
- τη χρήση του μέσου όρου των δαπανών προσωπικού που υπολογίστηκαν από τους δικαιούχους·

- τη χρήση του μοναδιαίου κόστους για ιδιοκτήτες ΜΜΕ και φυσικά πρόσωπα χωρίς μισθό·
- την αποδοχή συμπληρωματικών πληρωμών έως και 8 000 ευρώ ανά άτομο ετησίως για οργανισμούς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Γράφημα 16 - Τα μέτρα απλούστευσης που εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» μείωσαν τον διοικητικό φόρτο σε σύγκριση με το 7ο ΠΠ



Πηγή: Έρευνα του ΕΕΣ, Μάρτιος 2018.

100. Μια πιο προσεκτική ματιά στα αποτελέσματα της έρευνάς μας καταδεικνύει ότι:

- οι γνώμες διαφέρουν ανάλογα με την εμπειρία των αποκριθέντων με τα έργα του προγράμματος «Ορίζων 2020»³⁵, με τους πιο έμπειρους δικαιούχους να δείχνουν γενικά να εκτιμούν λιγότερο τις αλλαγές που θεσπίστηκαν·
- στην ερώτηση ποια από τα μέτρα που θεσπίστηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» αύξησαν τον διοικητικό φόρτο σε σχέση με την υποβολή εκθέσεων

³⁵ Μετρήθηκε ως ο αριθμός των έργων «Ορίζων 2020» στα οποία συμμετείχε ο δικαιούχος.

για τις δαπάνες του έργου, οι περισσότεροι αποκριθέντες υπέδειξαν τα μέτρα που σχετίζονται με τον υπολογισμό και την αναφορά των δαπανών προσωπικού·

- στην ερώτηση πού ήταν περισσότερο απαραίτητη η απλούστευση στο 9ο ΠΠ, οι αποκριθέντες κατονόμασαν την αναφορά των δαπανών προσωπικού.

101. Επιπλέον, το 41 % των αποκριθέντων στην έρευνά μας δήλωσαν ότι έπρεπε να λειτουργήσουν ένα ειδικό σύστημα καταγραφής χρόνου προκειμένου να διαχειριστούν τα έργα τους στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», χωρίς σημαντική μείωση σε σύγκριση με το 7ο ΠΠ.

102. Τα συχνότερα παράπονα που εκφράστηκαν από δικαιούχους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη (όπως εθνικά σημεία επαφής και ενώσεις) σχετίζονταν με:

- τη χρήση λεπτομερών καταστάσεων καταγραφής χρόνου με κατανομή των ωρών εργασίας ανά δέσμη εργασιών·
- τους πολύπλοκους νέους υπολογισμούς στους οποίους πρέπει να προβούν ορισμένοι δικαιούχοι προκειμένου να καθορίσουν τους μισθούς του προσωπικού βάσει των κανόνων του προγράμματος «Ορίζων 2020»·
- τις συχνές τροποποιήσεις καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος «Ορίζων 2020»·
- τις δυσκολίες στην εφαρμογή της έννοιας της πρόσθετης αμοιβής.

103. Σύμφωνα με τους πρώτους ελέγχους της Επιτροπής επί έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020», το 68 % όλων των μεταγενέστερων προσαρμογών συνδεόταν με τη μη κατάλληλη αναφορά των δαπανών προσωπικού³⁶. Η συντριπτική πλειονότητα (65 % του

³⁶ Το ΕΕΣ εντοπίζει επίσης σφάλματα αυτού του είδους και παρουσιάζει σχετικά στοιχεία στις ετήσιες εκθέσεις του.

συνόλου) αφορούσε αυτόν καθαυτόν τον υπολογισμό των δαπανών προσωπικού (κυρίως, εσφαλμένο υπολογισμό των παραγωγικών ωρών, εσφαλμένο μισθολογικό κόστος, δήλωση εσφαλμένου αριθμού ωρών για συγκεκριμένη δραστηριότητα, απουσία καταστάσεων καταγραφής χρόνου, εσφαλμένη πρόσθετη αμοιβή), ενώ το υπόλοιπο (3 % του συνόλου) αφορούσε τη δήλωση δαπανών προσωπικού ως μοναδιαίο κόστος³⁷.

104. Το 70 % των αποκριθέντων που εξέφρασαν άποψη θεωρούν ότι, σε σύγκριση με το 7ο ΠΠ, οι κανόνες του προγράμματος «Ορίζων 2020» σχετικά με την απόδοση των δαπανών του έργου βασίζεται περισσότερο στην υιοθέτηση των συνήθων πρακτικών κοστολόγησης. Ωστόσο, το ποσοστό των δικαιούχων που δεν εντοπίζουν καμία διαφορά στον βαθμό αποδοχής των συνήθων πρακτικών κοστολόγησης μεταξύ του 7ου ΠΠ και του προγράμματος «Ορίζων 2020» παραμένει υψηλό.

105. Η αυξανόμενη εξάρτηση από συνήθεις λογιστικές πρακτικές κοστολόγησης, ιδίως για δαπάνες προσωπικού, θα μπορούσε να μειώσει τον διοικητικό φόρτο.

Ο ελεγκτικός φόρτος μειώθηκε, αλλά η μεταχείριση των δικαιούχων στο πλαίσιο των κατασταλτικών ελέγχων που ανατίθενται εξωτερικά δεν είναι συνεπής

106. Οι αρχές που διέπουν τις δικλίδες ελέγχου και τον έλεγχο των δαπανών του προγράμματος «Ορίζων 2020» καθορίζονται στους κανόνες συμμετοχής του κανονισμού του «Ορίζων 2020»³⁸. Στόχος τους είναι να διασφαλίσουν (i) την κατάλληλη ισορροπία μεταξύ εμπιστοσύνης και ελέγχου και (ii) μια διαδικασία ελέγχου σύμφωνη με τις αρχές της οικονομίας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο ελεγκτικός φόρτος των συμμετεχόντων.

³⁷ Παρουσίαση «Audits and Financial issues», συνεδρίαση των ΕΣΕ, 14-15 Μαρτίου 2018.

³⁸ Άρθρο 29 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 για τη θέσπιση του προγράμματος «Ορίζων 2020».

Γράφημα 17 - Η στρατηγική εσωτερικών δικλίδων ελέγχου και ελέγχου των οικονομικών της Επιτροπής στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020»

Πιστοποιητικό οικονομικών καταστάσεων (CFS)	Προληπτικοί έλεγχοι των αιτημάτων δαπανών που πραγματοποιούνται από υπευθύνους έργου και οικονομικούς υπαλλήλους	Κατασταλτικοί έλεγχοι σε δείγμα καταβληθεισών επιχορηγήσεων
<ul style="list-style-type: none"> • προληπτικοί έλεγχοι με βάση συμφωνημένες διαδικασίες, οι οποίες διενεργούνται από ανεξάρτητους ελεγκτές που προσλαμβάνουν οι δικαιούχοι • πιστοποιητικό οικονομικής κατάστασης πρέπει να παρέχεται κάθε φορά που ζητείται πληρωμή άνω των 325 000 ευρώ (απόδοση πραγματικών δαπανών και μοναδιαίου κόστους) 	<ul style="list-style-type: none"> • επανεξέταση χρήσης των πόρων • έλεγχοι ευλογοφάνειας • ανάλυση αποκλίσεων μεταξύ αρχικού προϋπολογισμού και υλοποίησης • ανάλυση του πιστοποιητικού οικονομικής κατάστασης (CFS) και εκ των προτέρων πιστοποίηση των μεθοδολογιών κόστους 	<ul style="list-style-type: none"> • το 7 % όλων των δαπανών του «Ορίζων 2020» θα υποβληθεί σε κατασταλτικό έλεγχο • αυτό δεν συνιστά κανονιστική απαίτηση • δεν υπήρχε τέτοιο όριο στο πλαίσιο του 7ου ΠΠ

Πηγή: ΕΕΣ.

107. Σύμφωνα με τις συστάσεις του ΕΕΣ³⁹, η Επιτροπή επικεντρώθηκε στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της στρατηγικής ελέγχου του προγράμματος «Ορίζων 2020» μέσω της κοινής υπηρεσίας ελέγχου (ΚΥΕ), χρησιμοποιώντας κοινό αντιπροσωπευτικό δείγμα σε όλο το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», και υιοθέτησε μια στρατηγική λογιστικού ελέγχου που βασίζεται περισσότερο στους κινδύνους⁴⁰.

108. Στο πλαίσιο της έρευνάς μας, καλέσαμε τους δικαιούχους να διατυπώσουν τις απόψεις τους σχετικά με τον φόρτο που συνεπάγονται ο έλεγχος και οι δικλίδες ελέγχου του προγράμματος «Ορίζων 2020». Το 53 % των αποκριθέντων απάντησε ότι ο συνολικός ελεγκτικός φόρτος στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» είχε μειωθεί σε σύγκριση με το 7ο ΠΠ και μόνο το 14 % δήλωσε ότι είχε αυξηθεί. Τα δύο τρίτα των αποκριθέντων απάντησαν επίσης ότι ο ελεγκτικός φόρτος θα πρέπει να μειωθεί περαιτέρω.

109. Οι δικαιούχοι με τους οποίους πραγματοποιήσαμε συνεντεύξεις αντελήφθησαν τη σημασία της νέας κοινής υπηρεσίας ελέγχου ως μέσου για τη διασφάλιση της συνοχής. Ωστόσο, ορισμένοι συμμετέχοντες στην έρευνα εξέφρασαν παράπονα για το ότι δεν

³⁹ Βλέπε την ειδική έκθεσή μας αριθ. 2/2013.

⁴⁰ Εκ των υστέρων στρατηγική ελέγχου σε σχέση με το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», ΓΔ Έρευνας και Καινοτομίας της 9.11.2015.

υπάρχει ακόμη συνοχή στη διαδικασία ελέγχου και εσωτερικών δικλίδων ελέγχου. Κατά την άποψή τους, ενδέχεται να προκύψουν ανακολουθίες από τις συχνές αλλαγές στο AMGA, δεδομένου ότι οι ελεγκτές ενίοτε αγνοούσαν τυχόν αναδρομικές τροποποιήσεις ή δεν γνώριζαν ποια έκδοση του AMGA να εφαρμόσουν.

110. Η Επιτροπή έχει συνάψει σύμβαση-πλαίσιο με ανεξάρτητες, εξωτερικές ελεγκτικές εταιρείες για το 80 % περίπου των κατασταλτικών ελέγχων του προγράμματος «Ορίζων 2020», με την ίδια την Επιτροπή να διεκπεραιώνει το υπόλοιπο 20 %. Η Επιτροπή ολοκλήρωσε τους πρώτους κατασταλτικούς ελέγχους των έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020» το 2017.

111. Οι δικαιούχοι που συναντήσαμε κατά τη διάρκεια των επιτόπιων επισκέψεών μας και στα εργαστήρια επέκριναν την εργασία ορισμένων εξωτερικών ελεγκτικών εταιρειών. Τα πιο συνηθισμένα παράπονα αφορούσαν την ποιότητα της εργασίας, την ελλιπή γνώση των ελεγκτών για το πρόγραμμα και τον χρόνο που χρειάζονταν για την εκπόνηση των εκθέσεων ελέγχου. Τα ΕΣΕ άσκησαν την ίδια κριτική στην εκδήλωση που διοργανώθηκε από την Επιτροπή⁴¹ και σε συνεντεύξεις.

112. Διαπιστώσαμε ότι η δημιουργία μιας κοινής υπηρεσίας ελέγχου και η νέα στρατηγική ελέγχου μείωσαν τον ελεγκτικό φόρτο για τους δικαιούχους. Ωστόσο, διαπιστώσαμε επίσης ότι υπάρχει περιθώριο βελτίωσης της ποιότητας των κατασταλτικών ελέγχων που ανατίθενται εξωτερικά.

Η συμμετοχή των ΜΜΕ αυξήθηκε, αλλά παραμένουν εμπόδια

113. Η στήριξη των ΜΜΕ αποτελεί μία από τις προτεραιότητες της Επιτροπής στην τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, με την οποία ενθαρρύνονται οι ΜΜΕ να συμμετάσχουν σε όλους τους τομείς του προγράμματος «Ορίζων 2020». Η Επιτροπή

⁴¹ 11η συνεδρίαση των ΕΣΕ του προγράμματος «Ορίζων 2020» σχετικά με νομικά και οικονομικά ζητήματα, Βρυξέλλες, 14-15 Μαρτίου 2018.

σχεδίασε τον μηχανισμό για τις ΜΜΕ⁴², ο οποίος ενσωματώθηκε πρόσφατα στο πιλοτικό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας, προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας.

114. Παρά την αυξημένη συμμετοχή ΜΜΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020», διαπιστώσαμε ότι αντιμετωπίσαν δυσκολίες τόσο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων όσο και κατά την υλοποίηση των έργων έρευνας και καινοτομίας. Οι ΜΜΕ που συμμετείχαν για πρώτη φορά σε μηχανισμό χρηματοδότησης της ΕΕ δυσκολεύτηκαν να κατανοήσουν τις κανονιστικές απαιτήσεις όσον αφορά τις επιχορηγήσεις. Η έκταση και η διεξοδικότητα του AMGA επιβαρύνουν ιδιαίτερα τις ΜΜΕ, οι οποίες δεν διαθέτουν ειδικευμένο προσωπικό για να ασχοληθεί με την ερμηνεία των κατευθυντήριων γραμμών και την υποβολή εκθέσεων της ΕΕ.

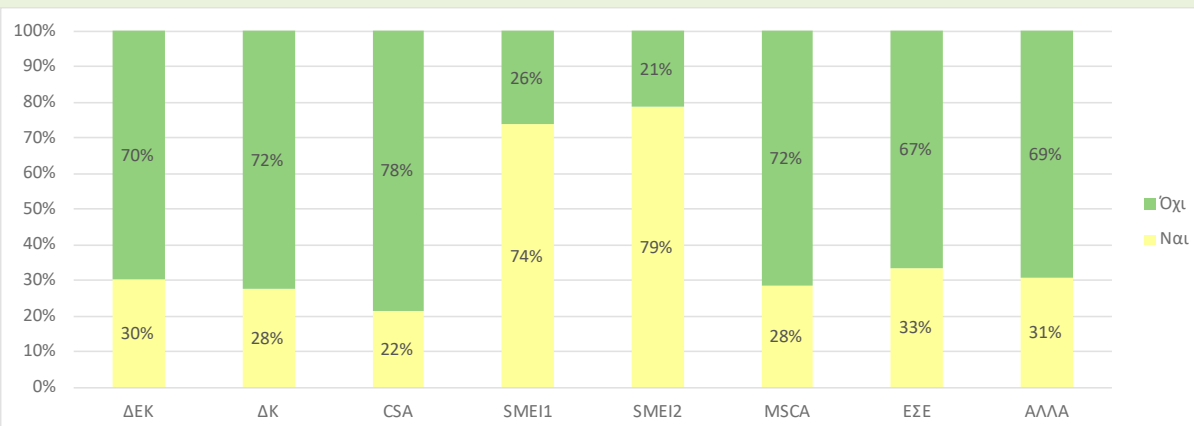
115. Διαπιστώσαμε ότι οι ΜΜΕ βασίζονται εν πολλοίς σε εξωτερικούς συμβούλους για να υπερβούν τις δυσκολίες που συναντούν στην κατάρτιση των προτάσεών τους. Αυτό ισχύει κυρίως για έργα με έναν μόνο δικαιούχο στα στάδια 1 και 2 του μηχανισμού για τις ΜΜΕ (βλέπε **πλαίσιο 2**).

Πλαίσιο 2 - Χρήση εξωτερικών συμβούλων στην κατάρτιση πρότασης και στην υποβολή εκθέσεων για το έργο

• Το 36 % των αποκριθέντων στην έρευνά μας ανέφερε ότι χρειάστηκε βοήθεια από εξωτερικούς συμβούλους στο στάδιο κατάρτισης της πρότασης. Το ποσοστό αυτό διέφερε ανάλογα με την πείρα των αποκριθέντων (οι λιγότερο έμπειροι δικαιούχοι προσέφυγαν σε περισσότερες περιπτώσεις σε εξωτερική βοήθεια), την κατηγορία στην οποία ανήκουν και τον μηχανισμό χρηματοδότησης. Οι ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται αυτόνομα εξαρτώνται ιδιαίτερα από εξωτερικούς συμβούλους, ειδικά στα στάδια 1 και 2 του μηχανισμού για τις ΜΜΕ (βλέπε **γράφημα 18**).

⁴² Στο πλαίσιο του μηχανισμού για τις ΜΜΕ, οι εταιρείες μπορούν να υποβάλουν αίτηση για δύο διακριτά στάδια που δεν συνδέονται, ανάλογα με την τεχνολογική ωριμότητα των καινοτόμων έργων τους. Στο στάδιο 1 κάθε έργο λαμβάνει 50 000 ευρώ για τη μελέτη σκοπιμότητας· εάν επιλεγεί, κάθε έργο μπορεί να λάβει στο στάδιο 2 έως και 2,5 εκατομμύρια ευρώ για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων καινοτομίας.

Γράφημα 18 - Χρήση εξωτερικών συμβούλων για την κατάρτιση προτάσεων, ανάλογα με τον μηχανισμό χρηματοδότησης



Πηγή: Έρευνα του ΕΕΣ, Μάρτιος 2018.

- Ο κύριος λόγος για τη χρήση εξωτερικών συμβούλων όσον αφορά την κατάρτιση της πρότασης ήταν η αύξηση των πιθανοτήτων επιτυχίας, ακολουθούμενος από την ανάγκη για διαχείριση της διοικητικής πολυπλοκότητας της διαδικασίας. Περισσότερο από το ήμισυ των αποκριθέντων προτίμησε να χρησιμοποιήσει εξωτερικούς συμβούλους παρά εσωτερικούς πόρους για αυτόν τον σκοπό, με μια μειοψηφία να στρέφεται σε συμβούλους για επιστημονική και τεχνική υποστήριξη.
- Οι εξωτερικοί σύμβουλοι χρησιμοποιήθηκαν λιγότερο κατά την υλοποίηση του έργου απ' ό,τι κατά την κατάρτιση της πρότασης. Εντούτοις, σχεδόν το ένα τρίτο των ΜΜΕ δήλωσε ότι έκαναν κάποια χρήση των εξωτερικών συμβούλων για τη διαχείριση έργου και την υποβολή εκθέσεων. Το ποσοστό αυξήθηκε σε περίπου 50 % για ΜΜΕ με έναν μόνο δικαιούχο στα στάδια 1 και 2 της πρωτοβουλίας για τις ΜΜΕ.
- Οι περισσότεροι αποκριθέντες πιστεύουν ότι η ανάγκη για εξωτερικούς συμβούλους παρέμεινε η ίδια ή αυξήθηκε από το 7ο ΠΠ μέχρι το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», τόσο για την κατάρτιση της πρότασης όσο και για την υλοποίηση του έργου.
- Όταν ερωτήθηκαν για τις αμοιβές που καταβάλλονται σε εξωτερικούς συμβούλους (ως ποσοστό της συνολικής χρηματοδότησης), η διάμεση τιμή που ανέφεραν οι αποκριθέντες ήταν 5 % για την κατάρτιση της πρότασης και 5 % για την υλοποίηση του έργου.
- Η ανάγκη για εξωτερικούς συμβούλους κατά το στάδιο κατάρτισης της πρότασης συνιστά εμπόδιο όσον αφορά την είσοδο στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» για ΜΜΕ που δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στις σχετικές δαπάνες. Αυτό είναι ιδιαίτερος σοβαρό για τους νεοεισερχόμενους καθώς, με δεδομένη την έλλειψη πείρας τους, έχουν μεγάλη ανάγκη από εξωτερική βοήθεια.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

116. Στην πλειονότητά τους τα μέτρα απλούστευσης που έλαβε η Επιτροπή συνέβαλαν αποτελεσματικά στη μείωση του διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους του προγράμματος «Ορίζων 2020», μολονότι δεν απέφεραν όλες οι δράσεις το επιθυμητό αποτέλεσμα και υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης. Απαντώντας στην έρευνά μας, οι δικαιούχοι εξέφρασαν την ανάγκη για φιλικότερες προς τον χρήστη οδηγίες και περισσότερα εύχρηστα εργαλεία, καθώς και για περαιτέρω δοκιμή της καταλληλότητας και της δυνατότητας χρησιμοποίησης των νέων μηχανισμών χρηματοδότησης. Η σταθερότητα των κανόνων είναι επίσης σημαντική. Ακόμη και αν οι δικαιούχοι μπορούν να προσαρμόζονται στην πολυπλοκότητα, οι συχνές τροποποιήσεις των κατευθυντήριων γραμμών ενδέχεται να προκαλέσουν σύγχυση και αβεβαιότητα.

Οργανωτικές προσπάθειες για απλούστευση

117. Τα μέτρα απλούστευσης που θέσπισε η Επιτροπή για το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» ήταν αποτέλεσμα της ανάλυσης προηγούμενων προγραμμάτων-πλαισίου (ιδίως του 7ου ΠΠ) και της ανατροφοδότησης από βασικά ενδιαφερόμενα μέρη. Η δημιουργία του κοινού κέντρου υποστήριξης συνέβαλε σημαντικά στην απλούστευση, ιδίως μέσω της εναρμόνισης των κανόνων συμμετοχής, μιας νέας στρατηγικής ελέγχου και λύσεων ΤΠ για τη διαχείριση των επιχορηγήσεων και την υποβολή στοιχείων (βλέπε **σημεία 15 έως 29**).

118. Πολλοί αιτούντες και δικαιούχοι εξακολουθούν να θεωρούν ότι τυγχάνουν ασυνεπούς μεταχείρισης κατά τη διαδικασία υποβολής αίτησης και κατά την υλοποίηση των έργων τους. Παρά τις προσπάθειες της Επιτροπής για βελτίωση της επικοινωνίας, είναι ελλιπής η πληροφόρηση σχετικά με την ύπαρξη του ειδικού τμήματος οργανωτικής υποστήριξης, το οποίο θεσπίστηκε από την Επιτροπή για αναφορά τυχόν ασυνεπούς μεταχείρισης. Επιπλέον, διαπιστώσαμε ότι οι εργασίες που πραγματοποιεί η υπηρεσία πληροφοριών για την έρευνα, παράλληλα με τους άλλους υφιστάμενους διαύλους, (ΥΠΕ) είναι υπερβολικά κατακερματισμένες ώστε να διασφαλίζεται η συνοχή (βλέπε **σημεία 30 έως 40**).

119. Τα ΕΣΕ παρέχουν χρήσιμη βοήθεια σε αιτούντες και δικαιούχους, συμβάλλοντας στη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής της νομοθεσίας του προγράμματος «Ορίζων 2020».

Ωστόσο, διαπιστώσαμε σημαντικές διαφορές στο επίπεδο της τεχνικής υποστήριξης και στις οδηγίες που παρέχονται από τα ΕΣΕ στα διάφορα κράτη μέλη (βλέπε **σημεία 41 έως 45**).

120. Τα εργαλεία υποστήριξης που ανέπτυξε η Επιτροπή για να διευκολύνει την υλοποίηση των προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας έχουν βελτιωθεί σημαντικά από την έναρξη του προγράμματος «Ορίζων 2020» και τυγχάνουν της αποδοχής των δικαιούχων. Ωστόσο, η διαδικτυακή πύλη για τους συμμετέχοντες εμφανίζει ορισμένα τεχνικά προβλήματα (βλέπε **σημεία 46 έως 51**) και το εγχειρίδιο της Επιτροπής για την έρευνα και την καινοτομία (AMGA), το οποίο αποσκοπεί στην παροχή ολοκληρωμένης καθοδήγησης, εξελίχθηκε βαθμιαία σε ένα περίπλοκο και εκτενές έγγραφο. Οι συχνές τροποποιήσεις του AMGA αύξησαν τον συνολικό διοικητικό φόρτο και ενίοτε και τη νομική αβεβαιότητα για τους δικαιούχους (βλέπε **σημεία 52 έως 55**).

Σύσταση 1 – Βελτίωση της επικοινωνίας με αιτούντες και δικαιούχους

Η Επιτροπή πρέπει να βελτιώσει τους διαύλους επικοινωνίας της με τους αιτούντες και τους δικαιούχους επιχορήγησης:

- i) θέτοντας σε εφαρμογή καλύτερες διαδικασίες και εσωτερικές δικλίδες ελέγχου όσον αφορά την εκπλήρωση των λειτουργιών του γραφείου υποστήριξης, ιδίως της ΥΠΕ, και ενισχύοντας την πληροφόρηση σχετικά με την ύπαρξη εργαλείων μέσω των οποίων οι δικαιούχοι μπορούν να αναφέρουν τυχόν ασυνεπή αντιμετώπιση κατά τη διαδικασία υποβολής αίτησης ή κατά την υλοποίηση των έργων τους,
- ii) επιλύοντας τα τεχνικά προβλήματα που εξακολουθούν να υφίστανται και επηρεάζουν τη διαδικτυακή πύλη για τους συμμετέχοντες, βελτιώνοντας τον σχεδιασμό της και διευκολύνοντας την πλοήγηση και τη λειτουργία της αναζήτησης,
- iii) συνεργαζόμενη με τα κράτη μέλη με στόχο τη βελτίωση της μεθοδολογικής και τεχνικής καθοδήγησής της προς τα ΕΣΕ, ώστε να παρέχουν ποιοτικές υπηρεσίες σε δυνητικούς δικαιούχους χρηματοδότησης στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας.

Τα συγκεκριμένα μέτρα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή έως τις αρχές του 2021.

121. Οι επιλογές απλουστευμένου κόστους –τα κατ' αποκοπή ποσά και τα βραβεία παροχής κινήτρων– έχουν τη δυνατότητα να μειώσουν τον διοικητικό φόρτο που συνδέεται με όλη

τη διάρκεια του κύκλου ζωής ενός έργου του προγράμματος «Ορίζων 2020». Η μεγάλη πλειονότητα των δικαιούχων υποστηρίζει την περαιτέρω χρήση των κατ' αποκοπή ποσών. Ωστόσο, ενδέχεται να μην ενδείκνυνται για όλα τα είδη έργων έρευνας και καινοτομίας και χρειάζεται η συγκέντρωση στοιχείων από πιλοτικές δοκιμές πριν από την ανάπτυξή τους σε μεγαλύτερη κλίμακα (βλέπε [σημεία 56 έως 69](#)).

Σύσταση 2 – Εντατικοποίηση της δοκιμαστικής χρήσης των κατ' αποκοπή ποσών

Η Επιτροπή πρέπει να εντατικοποιήσει τη δοκιμαστική εφαρμογή των επιλογών απλουστευμένου κόστους και ιδίως των κατ' αποκοπή ποσών ως εξής:

- i) αναλύοντας και αναφέροντας την έκβαση των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων που έχουν ήδη δρομολογηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» μόλις είναι διαθέσιμα τα πρώτα αποτελέσματα·
- ii) προωθώντας νέες πιλοτικές πρωτοβουλίες σε μεγαλύτερη κλίμακα για τον προσδιορισμό των πλέον κατάλληλων ειδών έργου, την αξιολόγηση των πιθανών μειονεκτημάτων και τον σχεδιασμό των ενδεικνυόμενων διορθωτικών μέτρων.

Αυτά τα μέτρα πρέπει να τεθούν πάραυτα σε εφαρμογή.

Δρομολόγηση έργου

122. Μόνο το 20 % των αποκριθέντων στην έρευνά μας έκρινε ότι οι απλουστεύσεις της Επιτροπής μείωσαν στην πραγματικότητα τον διοικητικό φόρτο που σχετίζεται με την υποβολή αίτησης για χρηματοδότηση. Το ήμισυ των αποκριθέντων ανέφερε ότι για την κατάρτιση μιας πρότασης εξακολουθεί να απαιτείται η ίδια προσπάθεια (βλέπε [σημεία 70 έως 71](#)).

123. Οι περισσότεροι αποκριθέντες ήταν ικανοποιημένοι από το γεγονός ότι η απόσυρση του σταδίου των διαπραγματεύσεων ελάφρυνε τον φόρτο, μολονότι μια σημαντική μειονότητα εξέφρασε την αντίθετη άποψη. Η έλλειψη επίσημης διαπραγμάτευσης θεωρήθηκε ότι επισπεύδει τη διαδικασία, ενώ εξακολουθεί να υπάρχει περιθώριο προσαρμογών στη συμφωνία επιχορήγησης. Εκείνοι που δυσαρεστήθηκαν από την

εξάλειψη αυτού του σταδίου έκριναν ότι αυξάνονταν έτσι οι πιθανότητες τροποποίησης της συμφωνίας επιχορήγησης μετά την υπογραφή (βλέπε σημεία 72 έως 75).

124. Οι αιτούντες εκφράζουν την απογοήτευσή τους για το γεγονός ότι επένδυσαν στην κατάρτιση εκτενών προτάσεων, κρίνονται καλής ποιότητας όχι όμως αρκετά καλές για να χρηματοδοτηθούν. Η ευρύτερη χρήση των προσκλήσεων σε δύο στάδια θα μείωνε τον φόρτο, σύμφωνα με τους αποκριθέντες, αλλά θα ήταν κατάλληλη μόνο για εκείνα τα επιστημονικά πεδία και τους τομείς της αγοράς, όπου το πρόσθετο στάδιο δεν θα καθυστερούσε τη διάθεση των αποτελεσμάτων των έργων στην αγορά (βλέπε σημεία 76 έως 79).

Σύσταση 3 – Διερεύνηση του ενδεχομένου ευρύτερης χρήσης της αξιολόγησης προτάσεων σε δύο στάδια

Η Επιτροπή πρέπει να προσδιορίσει έναν μεγαλύτερο αριθμό θεμάτων, σε σχέση με τα οποία η αξιολόγηση προτάσεων σε δύο στάδια θα μείωνε τον διοικητικό φόρτο για τους απορριφθέντες αιτούντες, διασφαλίζοντας παράλληλα τον συντομότερο δυνατό χρόνο μέχρι την επιχορήγηση, εάν η ταχύτητα διάθεσης στην αγορά είναι ζωτικής σημασίας.

Το συγκεκριμένο μέτρο πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή έως τις αρχές του 2021.

125. Οι περισσότεροι αποκριθέντες έκριναν κατάλληλα τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων. Ωστόσο, ορισμένοι δικαιούχοι εξέφρασαν την ανησυχία ότι ενδεχομένως οι εμπειρογνώμονες δεν διαθέτουν επαρκείς τεχνικές γνώσεις για να διασφαλίσουν την ποιότητα των αξιολογήσεων, ιδίως στην περίπτωση πολυτομεακών έργων. Επιπλέον, ενδέχεται οι αξιολογητές να μην έχουν αρκετό χρόνο στη διάθεσή τους για την αξιολόγηση μακροσκελών και απαιτητικών προτάσεων, και το ποσό της ημερήσιας αποζημίωσης δεν έχει αναπροσαρμοστεί από το 2007. Ένας σημαντικός αριθμός δικαιούχων εξέφρασε δυσαρέσκεια για την ποιότητα της ανατροφοδότησης μετά την αξιολόγηση, γεγονός που θα μπορούσε να έχει αρνητικό αντίκτυπο στις προσπάθειές τους να βελτιώσουν μεταγενέστερες προτάσεις τους (βλέπε σημεία 80 έως 90).

Σύσταση 4 – Επανεξέταση των όρων αμοιβής των εμπειρογνομόνων αξιολογητών

Η Επιτροπή πρέπει να επικαιροποιήσει το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης, καθώς και να επανεξετάσει τον χρόνο που χρειάζονται οι εμπειρογνώμονες για να πραγματοποιήσουν αξιόπιστες αξιολογήσεις των προτάσεων έργου.

Το συγκεκριμένο μέτρο πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή έως το τέλος του 2019.

126. Η Σφραγίδα Αριστείας είχε περιορισμένο μόνο αντίκτυπο σε εθνικό επίπεδο, λόγω του ότι δεν τυγχάνει καθολικής αναγνώρισης στα κράτη μέλη. Δεν μείωσε επαρκώς τον φόρτο για τους αιτούντες με καλές προτάσεις (βλέπε **σημεία 91 έως 96**).

Σύσταση 5 –Ενίσχυση της αναγνώρισης της Σφραγίδας Αριστείας

Η Επιτροπή πρέπει:

- iii) να αναπτύξει κατάλληλους μηχανισμούς κατά την εκπόνηση του επόμενου προγράμματος-πλασίου προκειμένου να διευκολύνει την αναγνώριση ερευνητικών έργων εξαιρετικού επιπέδου από τους διάφορους μηχανισμούς χρηματοδότησης σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο,
- iv) να καταβάλει προσπάθειες για τη δημιουργία συνεργιών μεταξύ προγραμμάτων με στόχο να αυξηθούν οι πιθανότητες ευκολότερης πρόσβασης των έργων που διακρίθηκαν με Σφραγίδα Αριστείας σε άλλες πηγές χρηματοδότησης,
- v) να συντάξει κατάλληλες οδηγίες για τον τρόπο χρήσης της Σφραγίδας Αριστείας.

Τα συγκεκριμένα μέτρα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή έως τις αρχές του 2021.

Υποβολή εκθέσεων και έλεγχος των δαπανών του έργου

127. Η πλειονότητα των αποκριθέντων δικαιούχων επιδοκίμασε τα μέτρα που θεσπίστηκαν στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» για να απλουστευθούν ο υπολογισμός και η αναφορά των δαπανών προσωπικού. Ωστόσο, προέκυψαν ορισμένες αρνητικές παρενέργειες, ενώ οι ρυθμίσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά την υλοποίηση του προγράμματος επέφεραν κάποια σύγχυση και νομική αβεβαιότητα. Ο υπολογισμός και η αναφορά των δαπανών προσωπικού παραμένουν οι κύριοι τομείς στους οποίους η περαιτέρω απλούστευση θα

μπορούσε να βοηθήσει τους δικαιούχους με τη μείωση των διοικητικών απαιτήσεων. Η αυξανόμενη εξάρτηση από συνήθεις λογιστικές πρακτικές κοστολόγησης, ιδίως για δαπάνες προσωπικού, θα μπορούσε να μειώσει τον διοικητικό φόρτο (βλέπε **σημεία 97 έως 105**).

Σύσταση 6 – Σταθερότητα των κανόνων και της καθοδήγησης προς τους συμμετέχοντες

Η Επιτροπή πρέπει:

- i) να διασφαλίζει, στο μέτρο του δυνατού, τη συνέχεια των κανόνων συμμετοχής από το ένα πρόγραμμα-πλαίσιο στο επόμενο,
- ii) να ελαχιστοποιήσει τις τροποποιήσεις της καθοδήγησης κατά την υλοποίηση του προγράμματος-πλαισίου,
- iii) να απλουστεύσει τις καταστάσεις καταγραφής χρόνου ώστε να αποφεύγεται η περιττή υποβολή στοιχείων σχετικά με τον χρόνο που απαιτήθηκε ανά δέσμη εργασιών,
- iv) να διερευνήσει το ενδεχόμενο ευρύτερης αποδοχής των συνήθων λογιστικών πρακτικών κοστολόγησης, κυρίως για τις δαπάνες προσωπικού.

Τα συγκεκριμένα μέτρα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή έως τις αρχές του 2021.

128. Όσον αφορά το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», η Επιτροπή θέσπισε στρατηγική ελέγχου που βασίζεται σε μια προσέγγιση που λαμβάνει σε μεγαλύτερο βαθμό υπόψη παράγοντες κινδύνου από ό,τι στα προηγούμενα προγράμματα-πλαίσια. Διαπιστώσαμε ότι η νέα στρατηγική μείωσε τον ελεγκτικό φόρτο για τους δικαιούχους. Ωστόσο, διαπιστώσαμε επίσης ότι η ποιότητα των κατασταλτικών ελέγχων που διενεργούνται από εξωτερικές ελεγκτικές εταιρείες θα μπορούσε να βελτιωθεί. Η διαδικασία των κατασταλτικών ελέγχων εξακολουθεί να θεωρείται εξαιρετικά μακρά (βλέπε **σημεία 106 έως 112**).

Σύσταση 7 – Βελτίωση της ποιότητας των κατασταλτικών ελέγχων που ανατίθενται εξωτερικά

Η Επιτροπή πρέπει:

- i) να βελτιώσει τους μηχανισμούς της για την εξέταση της ποιότητας των κατασταλτικών ελέγχων που ανατίθενται εξωτερικά, και

ii) να επιταχύνει τους ελέγχους αυτούς.

Τα συγκεκριμένα μέτρα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή έως τις αρχές του 2021.

Συμμετοχή των ΜΜΕ

129. Η συμμετοχή των ΜΜΕ αυξήθηκε στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» σε σύγκριση με το 7ο ΠΠ. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι ορισμένες ΜΜΕ αντιμετώπισαν δυσκολίες τόσο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας υποβολής αίτησης όσο και κατά την υλοποίηση των έργων τους στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας. Αποτελεί συνήθη πρακτική η προσφυγή σε εξωτερικούς συμβούλους κατά την κατάρτιση των προτάσεων, ιδίως στην περίπτωση του μηχανισμού για τις ΜΜΕ, και, σε μικρότερο βαθμό, κατά τη διαχείριση έργου και την υποβολή εκθέσεων. Η πρακτική αυτή ενισχύθηκε επιπλέον από το 7ο ΠΠ στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020». Ένας από τους κύριους λόγους για την αναζήτηση εξωτερικής βοήθειας είναι η διαχείριση της πολυπλοκότητας του προγράμματος. Οι μακροσκελείς οδηγίες δημιούργησαν πρόσθετο φόρτο για τις ΜΜΕ (βλέπε ***σημεία 113 έως 115***).

Σύσταση 8 – Περαιτέρω απλούστευση των εργαλείων και της καθοδήγησης για τις ΜΜΕ

Η Επιτροπή πρέπει να απλουστεύσει περαιτέρω τα εργαλεία και την καθοδήγησή της κατά τρόπο που να προκαλούν την ελάχιστη δυνατή επιβάρυνση στις ΜΜΕ, ιδίως δε στις νεοφυείς επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν τους πόρους και το προσωπικό για να αντιμετωπίσουν την πολυπλοκότητά τους. Ειδικότερα, η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει την έκδοση μιας συντεταγμένης εκδοχής των οδηγιών (AMGA) για ΜΜΕ και νεοεισερχόμενους.

Τα συγκεκριμένα μέτρα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή έως τις αρχές του 2021.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα IV, του οποίου προεδρεύει ο Neven MATES, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 2ας Οκτωβρίου 2018.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Klaus-Heiner LEHNE

Πρόεδρος

**Οι κίνδυνοι από τη χρήση επιλογών απλουστευμένου κόστους, όπως τους
αντιλαμβάνονται οι δικαιούχοι**

- Τα κατ' αποκοπή ποσά και τα βραβεία ενδέχεται να αρμόζουν καλύτερα σε μικρότερα, υψηλού βαθμού τεχνολογικής ετοιμότητας (τεχνολογικά ώριμα) έργα με σαφώς καθορισμένα παραδοτέα. Αρμόζουν λιγότερο σε μεγαλύτερα έργα, με πιο βασική έρευνα, τα οποία παρουσιάζουν μεγαλύτερους εγγενείς κινδύνους.
- Η αξιολόγηση των επιτευγμάτων του έργου θα είναι κρίσιμης σημασίας και η Επιτροπή πρέπει να βασιστεί σε εξειδικευμένους αξιολογητές που είναι αρμόδιοι σε έναν τομέα (συχνά δυσεύρετοι).
- Η σύνδεση των πληρωμών με την επίτευξη επιστημονικών αποτελεσμάτων θα μπορούσε να συνεπάγεται ότι οι δικαιούχοι δεν θα λάβουν χρηματοδότηση για ερευνητική εργασία που έχει ουσιαστικά πραγματοποιηθεί.
- Εκτός εάν τα κατ' αποκοπή ποσά αναπροσαρμοστούν σύμφωνα με το εθνικό κόστος εργασίας, οι συντονιστές έργων ενδέχεται να μπουν στον πειρασμό να επιλέξουν εταίρους στο έργο με βάση το κόστος εργασίας παρά την επιστημονική αριστεία. Αυτό θα μπορούσε να δημιουργήσει γεωγραφικές ανισορροπίες υπέρ χωρών στις οποίες το κόστος εργασίας είναι χαμηλότερο.
- Η διαχείριση έργων και κοινοπραξιών θα καταστεί περισσότερο περίπλοκη. Ενδέχεται να προκύψουν εντάσεις σε κοινοπραξίες έργων (ειδικά σε μεγάλα έργα πολλαπλών δικαιούχων) λόγω υψηλότερων οικονομικών αλληλεξαρτήσεων μεταξύ των εταίρων του έργου (π.χ. ενδέχεται ολόκληρη η κοινοπραξία να μην λάβει χρηματοδότηση εάν κάποιος εταίρος υστερεί). Εάν δεν αντιμετωπιστεί σωστά, το ζήτημα αυτό μπορεί κάνει καθιερωμένες κοινοπραξίες επιφυλακτικότερες στην εμπλοκή νέων, δυνητικά αναξιόπιστων εταίρων, ιδίως ΜΜΕ.
- Τα βραβεία ενδέχεται να ευνοήσουν ορισμένους φορείς. Οι μικρότεροι δεν θα διαθέτουν τους πόρους για την υλοποίηση ερευνητικών έργων χωρίς προχρηματοδότηση ή εύλογη

βεβαιότητα ότι θα χρηματοδοτηθούν εκ των υστέρων. Δημόσιοι φορείς, όπως πολλά πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, δεν μπορούν να αναλάβουν τον κίνδυνο μιας πιθανής αποτυχίας να κερδίσουν ένα βραβείο (μετά την πραγματοποίηση του ερευνητικού έργου) και δεν μπορούν να δρομολογήσουν ένα ερευνητικό έργο χωρίς χρηματοδοτική ενίσχυση.

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ**

**«Η ΠΛΕΙΟΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΕΙΣΗΧΘΗΣΑΝ ΣΤΟ
ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ “ΟΡΙΖΩΝ 2020” ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΑΝ ΤΟΥΣ
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ, ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΟΜΩΣ ΝΑ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ
ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ»**

ΣΥΝΟΨΗ

VIII. Μέχρι σήμερα έχουν δημιουργηθεί πάνω από 30 καθεστώτα στήριξης της Σφραγίδας Αριστείας σε 15 χώρες. Ωστόσο, η Επιτροπή παραδέχεται ότι απαιτείται περαιτέρω ανάπτυξη. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. την απάντηση της Επιτροπής στην παράγραφο 91.

X. Η κοινή υπηρεσία ελέγχου έχει εντείνει τις προσπάθειές της για να διασφαλίσει την αποτελεσματική διενέργεια όλων των ελέγχων. Οι εξωτερικές εταιρείες παρακολουθούνται στενά και ελέγχονται μέσω συνεδριάσεων, κατάρτισης, καθημερινών οδηγιών και καθοδήγησης.

XI. Η Επιτροπή αποδέχεται όλες τις συστάσεις.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 35 και 36.

Ο ανάδοχος απαντά εντός 3 εργάσιμων ημερών και οι εκθέσεις για τη διετία 2016/2017 περιέχουν στοιχεία σχετικά με την ταχύτητα απάντησης ανά γραφείο υποστήριξης (7,5 ημέρες κατά μέσο όρο).

Χάρη στην αποκεντρωμένη δομή, το κάθε ερώτημα απαντάται απευθείας από την πλέον αρμόδια υπηρεσία. Τα 36 θεματικά γραφεία υποστήριξης διασφαλίζουν την παροχή πληροφοριών από προσωπικό που διαθέτει την κατάλληλη επαγγελματική εμπειρογνωσία σε συγκεκριμένο τομέα, ανάλογα με τις τεχνικές ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά του κάθε τύπου δράσης. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται συνέπεια και συνοχή.

Σε πολύ περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων όπου έχουν δοθεί στους συμμετέχοντες ανακριβείς πληροφορίες, αυτές διορθώνονται από το τμήμα οργανωτικής υποστήριξης της υπηρεσίας πληροφοριών για την έρευνα (ΥΠΕ) του Εκτελεστικού Οργανισμού Έρευνας (REA) με αποστολή διορθωτικού ηλεκτρονικού μηνύματος στον συμμετέχοντα.

66. Βάσει του δημοσιονομικού κανονισμού¹, οι κλιμακωτές επιχορηγήσεις για κάθε τρίτο μέρος δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις 60 000 EUR, εκτός εάν αυτό απαιτείται για την επίτευξη των στόχων της δράσης. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι τα αριθμητικά στοιχεία που παρατίθενται στο κείμενο αναφέρονται σε συγκεκριμένο τομέα του προγράμματος εργασίας (ΤΠΕ).

Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 92 έως 96:

Η Σφραγίδα Αριστείας αποτέλεσε μια πρώτη συγκεκριμένη προσπάθεια να δημιουργηθούν συγκεκριμένες συνέργειες με τα ΕΔΕΤ. Ήταν αρκετά επιτυχημένη, καθώς δημιουργήθηκαν 35

¹ Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (ΕΕ L 298 της 26.10.2012, σ. 1).

καθεστώτα στήριξης σε 15 κράτη μέλη. Ωστόσο, η Επιτροπή παραδέχεται ότι ο αντίκτυπός της ήταν περιορισμένος.

Η Επιτροπή έχει λάβει ορισμένα μέτρα, στα πλαίσια του προγράμματος «Ορίζων 2020», προκειμένου να βελτιωθεί ο δυναμικός αντίκτυπός της:

- 2016: επέκταση στις δράσεις Marie Skłodowska-Curie
- αρχές Ιανουαρίου 2017: έκδοση επεξηγηματικών σημειώσεων σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις όσον αφορά τη Σφραγίδα Αριστείας
- δημιουργία μιας κοινότητας πρακτικής, με τη συμμετοχή 200 και πλέον φορέων χρηματοδότησης
- δημοσίευση κατευθυντήριων γραμμών

Ωστόσο, οι περιορισμοί που επεσήμανε το Ελεγκτικό Συνέδριο, ιδίως η ελευθερία των εθνικών προγραμμάτων και των προγραμμάτων ΕΔΕΤ να επιλέγουν εάν θα αναγνωρίσουν ή όχι τη Σφραγίδα, εξακολουθούν να αποτελούν πρόβλημα.

Οι προτάσεις για την επόμενη γενιά προγραμμάτων θα διευκολύνουν περαιτέρω τις συνέργειες μεταξύ του ενωσιακού προγράμματος-πλαίσιου για την έρευνα, των ΕΔΕΤ και των λοιπών ενωσιακών προγραμμάτων, καθώς και των εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων. Η πείρα που αποκομίστηκε από τη Σφραγίδα Αριστείας συνέβαλε σημαντικά σε αυτές τις νέες διατάξεις.

109. Η κοινή υπηρεσία ελέγχου δημιούργησε μονάδα ελέγχου ποιότητας που εξετάζει όλες τις εκθέσεις ελέγχου, στο στάδιο του σχεδίου και στο τελικό στάδιο, και διασφαλίζει τη συνοχή με τις ισχύουσες διατάξεις και με τις προηγούμενες ελεγκτικές γνώμες επί των ιδίων θεμάτων.

111. Η κοινή υπηρεσία ελέγχου έχει δώσει ιδιαίτερη έμφαση στη διασφάλιση της διενέργειας των ελέγχων κατά τρόπο συνεκτικό και με υψηλά πρότυπα ποιότητας. Οι εξωτερικές εταιρείες παρακολουθούνται στενά και ελέγχονται μέσω συνεδριάσεων, προγραμμάτων κατάρτισης, καθημερινών οδηγιών και καθοδήγησης.

Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 113 και 114.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι σημειώθηκε σημαντική αύξηση της συμμετοχής των ΜΜΕ, γεγονός που αποδεικνύει την επιτυχία του προγράμματος «Ορίζων 2020» στην προσέλκυση και στήριξή τους.

Στο 7ο ΠΠ, η συμμετοχή των ΜΜΕ ανήλθε στο 17 % των σχετικών δαπανών, ενώ η συνεισφορά της ΕΕ κατά την επταετία ανήλθε σε 4,9 δισ. EUR. Τον Ιούλιο του 2018, η συμμετοχή των ΜΜΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» ανήλθε στο 24 % των σχετικών δαπανών, ποσοστό σημαντικά υψηλότερο από τον στόχο του 20 %, ενώ η συνεισφορά της ΕΕ ανήλθε σε 5,6 δισ. EUR σε διάστημα τεσσάρων μόλις ετών.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

118. Στη διαδικτυακή πύλη για τους συμμετέχοντες, οι συμμετέχοντες μπορούν να αναφέρουν ανακολουθίες μέσω των εντύπων ηλεκτρονικής υποβολής της ΥΠΕ.

Χάρη στην αποκεντρωμένη δομή, το κάθε ερώτημα απαντάται απευθείας από την πλέον αρμόδια υπηρεσία. Τα 36 θεματικά γραφεία υποστήριξης διασφαλίζουν την παροχή πληροφοριών από προσωπικό που διαθέτει την κατάλληλη επαγγελματική εμπειρογνώσια σε συγκεκριμένο τομέα. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται συνέπεια και συνοχή.

Έλεγχος ποιότητας διενεργείται επίσης από το τμήμα οργανωτικής υποστήριξης της ΥΠΕ του REA.

Σύσταση 1 — βελτίωση της επικοινωνίας με τους αιτούντες και τους δικαιούχους

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση αυτή.

Σύσταση 2 — εντατικοποίηση των δοκιμών των κατ' αποκοπή ποσών

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση αυτή.

123. Στο 7ο ΠΠ, ο μέσος αριθμός των τροποποιήσεων ανά επιχορήγηση ανήλθε σε 0,99. Ο προσωρινός αριθμός για το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» διαμορφώνεται στο 0,60. Συνεπώς, δεν υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η προσέγγιση που δεν προβλέπει διαπραγμάτευση αύξησε την πιθανότητα τροποποιήσεων στις συμφωνίες επιχορήγησης μετά την υπογραφή.

Σύσταση 3 — διεύρυνση της αξιολόγησης προτάσεων σε δύο στάδια

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση αυτή.

Σύσταση 4 — επανεξέταση των όρων αποζημίωσης των εμπειρογνομόνων αξιολογητών

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση αυτή.

126. Σήμερα λειτουργούν 35 καθεστώτα στήριξης της Σφραγίδας Αριστείας σε 15 χώρες. Η Επιτροπή αποδέχεται ότι υπάρχουν περαιτέρω δυνατότητες που πρέπει να αξιοποιηθούν. Έχουν περιληφθεί πρόσθετες διατάξεις για την επόμενη γενιά προγραμμάτων. Ωστόσο, η αναγνώριση της Σφραγίδας Αριστείας εξακολουθεί να μην είναι υποχρεωτική για τα κράτη μέλη· η σχετική απόφαση εναπόκειται στα ίδια.

Σύσταση 5 — ενίσχυση της αναγνώρισης της Σφραγίδας Αριστείας

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση αυτή.

Σύσταση 6 — σταθερότητα των κανόνων και των οδηγιών για τους συμμετέχοντες

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση αυτή.

128. Βλ. απαντήσεις της Επιτροπής στα σημεία 109 και 112.

Σύσταση 7 — Βελτίωση της ποιότητας των εκ των υστέρων ελέγχων που ανατίθενται σε εξωτερικούς αναδόχους

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση αυτή.

Σύσταση 8 – περαιτέρω απλούστευση των μέσων και των οδηγιών για τις ΜΜΕ

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση αυτή.

Στάδιο	Ημερομηνία
Έγκριση του υπομνήματος σχεδιασμού του ελέγχου / Έναρξη του ελέγχου	12.12.2017
Επίσημη διαβίβαση του σχεδίου έκθεσης στην Επιτροπή (ή σε άλλη ελεγχόμενη μονάδα)	19.7.2018
Έγκριση της τελικής έκθεσης μετά τη διαδικασία εκατέρωθεν ακρόασης	2.10.2018
Παραλαβή των επίσημων απαντήσεων της Επιτροπής (ή άλλης ελεγχόμενης μονάδας) σε όλες τις γλώσσες	31.10.2018

PDF ISBN 978-92-847-0735-5 doi:10.2865/831783 QJ-AB-18-020-EL-N

HTML ISBN 978-92-847-0721-8 doi:10.2865/905458 QJ-AB-18-020-EL-Q

Η απλούστευση της χρηματοδότησης της έρευνας και της καινοτομίας σε επίπεδο ΕΕ βρίσκεται στην ημερήσια διάταξη για πολλά έτη, με τη βιομηχανία, την ακαδημαϊκή κοινότητα και τους ερευνητές σε όλη την Ευρώπη να επιθυμούν απλούστερους διοικητικούς κανόνες, καλύτερη επικοινωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ασφάλεια δικαίου και συνοχή. Με το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», η Επιτροπή εισήγαγε αλλαγές που αποσκοπούσαν στην απλούστευση των κανόνων στον τομέα αυτό. Στο πλαίσιο του ελέγχου μας εξετάσαμε αν με τις εν λόγω αλλαγές επιτεύχθηκε πράγματι η μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης των δικαιούχων. Καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι, στην πλειονότητά τους, τα μέτρα απλούστευσης υπήρξαν αποτελεσματικά, μολονότι δεν απέφεραν όλες οι δράσεις το επιθυμητό αποτέλεσμα και εξακολουθούν να υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης. Οι δικαιούχοι χρειάζονται περισσότερο φιλικότερες προς τον χρήστη κατευθυντήριες γραμμές και περισσότερο εύχρηστα εργαλεία, και η Επιτροπή πρέπει να πραγματοποιήσει περαιτέρω δοκιμές όσον αφορά τον ενδεδειγμένο χαρακτήρα και τη δυνατότητα χρησιμοποίησης των νέων μηχανισμών χρηματοδότησης. Η σταθερότητα των κανόνων είναι επίσης σημαντική και, ακόμη και αν οι δικαιούχοι μπορούν να προσαρμόζονται στην πολυπλοκότητα, οι συχνές τροποποιήσεις των κατευθυντήριων γραμμών ενδέχεται να προκαλέσουν σύγχυση και αβεβαιότητα.



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ



Υπηρεσία Εκδόσεων

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/Pages/ContactForm.aspx
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

©Ευρωπαϊκή Ένωση, 2018

Για οποιαδήποτε χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλου υλικού που δεν αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να ζητηθεί άδεια απευθείας από τους δικαιούχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.